TRST, sobota 23. marca 1957
Leto XIII - Št. 71 (3606)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 25 lir
Tel. 94-638, 93-808, 37-338
Poštnina plačana v gotovini

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 33-82 — OGLASI: od 8.-12.30 in od 15.-18. - Telefon 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir - Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 60 din.

MALI OGLASI: 20 lir beseda. - NAROČNINA: mesečna 480, vnaprej; četrtletna 1300, polletna 2500, celoletna 4900 lir. - FLRJ: Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — ZA FLRJ: Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60 - KB - 1 - Z - 375 - Izdaja Založništvo tržaškega tiska D. ZOZ - Trst

Danes zaključek bermudske konference

Nobenih sklepov o evropskih vprašanjih Vojaška udeležba ZDA v bagdadskem paktu

Popoldne so govorili o obrambi, o čemer pa ne bo poročil - Dokončno stališče o Srednjem vzhodu bo znano šele po poročilu tajnika OZN

HAMILTON, 22. — Na današnji jutranji seji bermudske konference sta predsednik Eisenhower in Mac Millan prepustila svojima zunanjima ministroma prvo fazo razgovorov, medtem ko sta onadva govorila o vprašanjih, ki niso v zvezi s konferenco.

Javljajo tudi, da je predsednik Eisenhower obvestil Mac Millana, da so ZDA pripravljene pristopiti v vojaški odbor bagdadskega pakta, v primeru, da bi člani tega odbora to zahtevali. Ameriško sodelovanje v tem odboru pa bi bilo omejeno na «odpor proti komunistični grožnji in se ne bi tikalo vprašanj obstoječih med državami Srednjega vzhoda.

Po jutranji seji je predstavnik izjavil: «Ministra Selwyn Lloyd in Foster Dulles sta govorila o določenem številu vprašanj, ki se tičejo Vzhodne in Zahodne Evrope, med temi o nedavnem londonskem sestanku ZEZ, o združitvi Nemčije, o skupnem tržišču in področju svobodne trgovine, o Evratomu, o Lloydovem predlogu za eno samo evropsko skupščino, o odnosih s SZ ter o položaju v državah Vzhodne Evrope. Pred zaključkom sestanka je bila tudi kratka diskusija o Kitajski in o vprašanjih Pacifika.»

Predstavnik je dodal, da bo popoldanska seja, na kateri bosta navzoča Eisenhower in Mac Millan «ožja seja», posvečena vprašanjem obrambe. V zvezi s tem sestankom ne bodo predstavniki dali informacij in zato je bila odpovedana običajna večerna tiskovna konferenca.

Na vprašanje novinarjev je predstavnik izjavil, da danes zjutraj niso sprejeli nobenih sklepov o evropskih vprašanjih, o katerih so govorili, ker da ni bilo predvideno, da bi sprejeli kake sklepe. Večina jutranje seje je bila posvečena obravnavanju vprašanja evropske integracije. Dulles je izjavil, da pozdravlja naraščajočo evropsko gospodarsko enotnost, poudaril pa je, da ZDA upajo, da evropsko skupno tržišče ne bo zajelo drugih tarif, pač pa da bo temeljilo na zamisli nizkih tarif. Na vprašanje, ali je Velika Britanija danes predlagala, naj se ZDA priključijo enotni evropski parlamentarni skupini, je predstavnik izjavil: «Selwyn Lloyd je obrazložil svoje ideje za eno samo skupščino in je izrekel upanje, da bo vsaj v določenih pogledih prišlo do pridružitve prekoatlantskih držav, zlasti ZDA in Kanade.»

Pomočnik ameriškega državnega tajnika za javne zadeve Berding pa je izjavil, da ameriški sklep, da se pridruži vojaškemu odboru bagdadskega pakta, ne pomeni, da so ZDA v celoti član bagdadskega pakta. Dejal je, da je razlika med članom pakta in članom vojaškega odbora v tem, da pakt določa medsebojno pomoč proti vsakemu napadu. Berding je izjavil, da Eisenhowerjeva dokončna dolča pomoč samo proti «komunističnemu napadu».

Načelnik tiskovnega urada Bele hiše Hagerty je izjavil, da se bo moral svet bagdadskega pakta sestati in sklepati o svojem namenu, da pozove ZDA, naj postane članica vojaškega odbora. Hagerty je nato izjavil, da imajo ZDA sedaj dvostranske programe za vojaško pomoč s člani bagdadskega pakta, in je dodal, da, če bodo ZDA postale članice vojaškega pakta, ne bo to pomenilo, nadaljnjo vojaško pomoč tem državam. Hagerty je označil ameriško udeležbo v vojaškem odboru kot nov ameriški korak na poti tesnejšega sodelovanja z bagdadskim paktom in je izjavil, da bo to sodelovanje «omogočilo pripravo vojaških načrtov proti komunističnim napadom in da j v tem vzrok ameriške udeležbe».

Danes sta prišla iz Washingtona tudi ameriški tajnik za letalstvo Donald Quarles in predsednik ameriške komisije za atomsko energijo admiral Strauss, da se udeležita tistega dela razgovorov, ki se tičejo obrambe. Zatrjuje se, da je Eisenhower začel proučevanje zakona, ki je potreben za spremembo ameriških zakonov, ki zabranjujejo dobavo ameriškega atomskega orožja drugim državam. Razgovori o obrambi vsebujejo tudi vlogo Nemčije v NATO. V zadnjih dveh tednih je skupina angleško-ameriških strokovnjakov pripravila poročilo o tem.

Razgovori se bodo verjetno zaključili jutri in nato bo objavljeno poročilo. Ni izključeno, da bo morda še en sestanek v nedeljo, ko se bo Eisenhower vrnil v Washington.

Kakor zatrjujejo v krogih konference, so pri včerajšnjih razgovorih o Gazi, Akabi in Suezu ZDA ostale na stališču, da je potrebno čakati na poročilo glavnega tajnika Hammarskjoelda o njegovih razgovorih v Keiru, preden se zavzame dokončno stališče. Zato se včeraj doseženi sporazumi nanašajo bolj na načela kakor na sklepe, ki naj bi jih takoj sprejeli. Na včerajšnji popoldanski seji pa so govorili o vprašanju bodočnosti Srednjega vzhoda. Zatrjuje se tudi, da sta Eisenhower in Dulles ostala na stališču, da je treba vsa sporna vprašanja rešiti v okviru Organizacije združenih narodov, in da ju Angleži niso skušali od tega odvrniti.

—«—

Danes objava Bulganinovega pisma Adenauerju

BONN, 22. — Kancler Adenauer je danes na tiskovni konferenci izjavil, da bo pismo, ki mu ga je poslal Bulganin, objavljeno jutri. Dodal je, da mu je Smirnov izročil samo poslanico, sporočeno po radiu in da bo uradno pismo dobil jutri ter bo takoj objavljeno. Zahodnonemška vlada bo takoj sporočila na kratko tudi svoje stališče.

Zatem je Adenauer dejal, da za sedaj ni govora o sestanku med njim in Bulganinom in je pripomnil: «Premagati je treba še velike ovire. Priprava takega razgovora terja čas in napore. Vloga poslanikov je prav voditi potrebne pripravljalne razgovore».

Dalje je Adenauer izjavil, da za sedaj ne misli posredovati v OZN glede združitve Nemčije. Ponovil pa je, da ostane njegova vlada na stališču, da je dolžnost štirih velesil vzpostaviti nemško enotnost.

Ko je govoril o posledicah, ki bi jih sklep francoske vlade, da omeji svoj uvoz, lahko imel v Posarju, je kancler izjavil: «Ob podpisu pogodbe o Posarju so pogodbeniki vedeli, da se postavljajo pred določeno tveganje. Ukrepi Francije niso v nasprotju z določbami pogodbe. Vse te težave se ne morejo premagati od danes na jutri. Sedaj so bili storjeni koraki, da se zmanjša obseg teh ukrepov na posarsko gospodarstvo. V ta namen se je začela tudi splošna diskusija v OEEC».

Predsednik republike Heus pa je danes podpisal dekret, ki določa nove volitve na 15. septembra.

—«—

HAMILTON, 22. — Predsednik Eisenhower je imenoval Charlesa Bohlena, sedanjega poslanika v Moskvi, za poslanika na Filipinih, ker je to mesto ostalo prazno zaradi smrti tamkajšnjega poslanika Nuferja.

DANES

Od razgovorov na Bermudih, v Kairu, v Moskvi in drugod, ki smo jih včeraj omenili, bodo danes pri kraju verjetno samo prvi; morda tudi oni v Kairu, na katerih zaključek čakajo na Bermudih. Zato so vse vesti o morebitnih doseženih sporazumih prezgodnje. Sicer pa je že Mac Millan ob svojem odhodu iz Londona dejal, da ni upati na dosego istovetnosti stališč obeh držav, da pa je potrebno doseči soglasje v temeljih, ki naj bi omogočilo obnovo starega angleško-ameriškega prijateljstva. Najvažnejša vest z Bermudov pa je ameriška izjava, da so ZDA pripravljene pristopiti v vojaški odbor bagdadskega pakta, seveda šele potem, ko jih bodo članice pakta povabile.

Najtežje delo pa ima vsekakor Hammarskjoeld v Kairu, saj vse svetovno časopisje po vrnitvi egiptovskih čet na področje Gaze nenehno in večkrat tudi pretirano opozarja na nevarnost izbruha ponovnega konflikta, pri čemer jemlje za podlago najnovejši grozilni govor Ben Guriona.

Tudi Kadarjevi sestanki v Moskvi bodo menda trajali še ves teden in o njih se ne ve mnogo več od konvencionalnih besed o «enakosti pogledov», dodaja se le še možnost večjega sovjetskega posojila Kadarjevi vladi.

* * *

S prihodnjim tednom bo Segnijeva vlada morala ponovno načeti agrarne pogodbe, tako da velja zanjo znameniti pregovor o plavanju med Scillo in Caribdo, saj se je predvčerajšnjim komaj dokaj srečno izognila zagati zaradi novega ministra Tognija. V opoziciji pa je v podobnem položaju Nenni s svojo PSI. Po eni strani mu postavljajo s socialdemokratske strani nesprejemljive pogoje, po drugi se izogibajo demokristjani njegovega sodelovanja, ki jim ga ponuja kot kažeta primera v Florenci in tudi v Milanu pri reševanju krize tamkajšnjih občinskih odborov. Tretja nerodnost — ki pa se morda ne bo poslošila — je primer uhajanja nekaterih socialistov med socialdemokrate. Tudi s četrte, s komunistične strani, mu ne prizanašajo... Važen preizkusni kamen zanj in za politiko socialistične združitve še posebej, bodo jutrišnje volitve v Cremoni. Isto velja seveda tudi za vse ostale stranke.

Hammarskjoeld in Naser nadaljujeta razgovore

Danes nov razgovor - Včeraj se je tajnik OZN ves dan razgovarjal s Favzijem in Buncheom - Poveljnik izraelskih sil Dajan odšel na «letni dopust»

KAIRO, 22. — Glavni tajnik OZN Hammarskjoeld se je danes v spremstvu Bunchea razgovarjal tri ure z egiptovskim zunanjim ministrom Favzijem. Popoldne so se vsi trije ponovno sestali in navzoča sta bila tudi poveljnik varnostnih sil OZN general Burns ter ravnatelj egiptovskega oddelka za palestinske zadeve polk. Gohar.

Jutri popoldne se bo Hammarskjoeld zopet razgovarjal s predsednikom Naserjem, potem ko bo z njim kosil.

Indijski minister Krišna Menon, ki se je včeraj vrnil iz Kaira v Bombay, pa je izjavil, da bo egiptovska vlada podala izjavo o Sueškem prekopu sredi prihodnjega meseca. Dodal je, da ne ve, ali bo izraelskim ladjam dovoljeno uporabljati Sueški prekop. Izjavil je tudi, da je imel z Naserjem koristne razgovore glede Gaze in glede Sueškega prekopa.

Izraelska zunanja ministrica Golda Meir, ki se je danes vrnila v Tel Aviv, pa je izjavila, da pričakuje odgovor državnega tajnika Dullesa na «praktične predloge», ki jih je stavil Izrael glede področja Gaze.

Golda Meir je dalje izjavila, da je med razgovori z Dullesom in z delegacijami v Organizaciji združenih narodov drugih držav «ugotovila, da so druge države izraelsko tezo o pogojih, ki naj bi vladali na področju Gaze in ob Akabskem zalivu, razumele v istem smislu kakor Izrael». Dejala je tudi, da so ZDA pripravljene ostati v stiku z Izraelom glede te politike. Zatrjevala je dalje, da je med delegacijami OZN naletela na soglasnost o tem, da je povratek egiptovske uprave v Gazo v nasprotju z nameni glavne skupščine. Zanikala je zatem informacije tiska, da je bila Izraelu obljubljena pomoč francoskega letalstva v primeru novih vojaških operacij. Dodala je, da v Parizu niso govorili o tem.

Predstavnik izraelskega zunanjega ministrstva pa je izjavil, da je med Izraelom in OZN nastala «resna kriza zaupanja». V zvezi s poročilom glavnega tajnika Hammarskjoelda od 22. februarja o položaju, ki naj bi nastal po umiku izraelskih čet, je predstavnik dejal, da je poročilo predvidevalo: 1. prehodno dobo; 2. izključen prenos oblasti v roke UNEF. Predstavnik je pripomnil, da ni bil «niti najmanjši del tega, kar je bilo predvideno, izvršeno».

Medtem javljajo, da je vrhovni poveljnik izraelskih sil gen. Dajan odpotoval včeraj na «letne počitnice» in da ga bo nadomestil gen. Meir Amid. Amid je osebno pripravil načrt za vojaške operacije na Sinajskem polotoku.

V poučenih krogih izjavljajo, da je egiptovska vlada sporočila Hammarskjoeldu v zvezi z upravljanjem Sueškega prekopa, da je Egipt pripravljen odpreti bančni račun pod skupnim imenom Egipta in OZN. Na ta račun bi položili del tranzitnih pristojbin za plovbo po prekopu. Ta del naj bi bil namenjen za stroške in vzdrževanje prekopa.

—«—

Pokol v Gazi med izraelsko okupacijo

GAZA, 22. — V jarkih na nekem gričku ob izraelsko-egiptovski demarkacijski črti so prejšnji teden našli trupla 36 civilistov. Včeraj so dva opazovalca OZN in en predstavnik egiptovske vlade prisostvovali prekopu trupel.

Egiptovske oblasti so obtožile izraelske sile za pokol med okupacijo in so pozvale OZN, naj izvede preiskavo. Egiptovski major Ryess je izjavil, da po izraelski okupaciji pogresajo v Gazi 700 civilistov in da se še vedno nič ne ve o njihovi usodi.

Predstavnik izraelskega zunanjega ministrstva pa je danes te obtožbe zanikal.

—«—

MANILA, 23. — Na svoji prvi tiskovni konferenci je Carlos Garcia kot novi predsednik Filipinov izjavil, da bo zunanja politika Filipinov ostala nespremenjena in da bo ta država še dalje ostala ob strani svojih «zahodnih prijateljev pri iskanju svetovnega miru».

—«—

PHOM PENH, 22. — Poljski ministrski predsednik Cyrankiewicz je danes prišel iz Ranguna v Phom Penh, kjer se bo razgovarjal s kamboškimi voditelji.

Senzacionalne spremembe v KP Grčije

Markos rehabilitiran Zahariades izključen

A. Brozos novi predsednik CK KP Grčije

MOSKVA, 22. — Kakor javlja moskovski radio, je vzhodnonemški list «Neues Deutschland» objavil poročilo o razširjenem plenumu CK KP Grčije, ki se je, kakor piše list, sestal 5. februarja in sklenil, da se Markos Vaftiadis vrne na svoj položaj v centralni komite KP Grčije. V poročilu je rečeno, da je bil Markos izključen iz CK «v razdobju, ko je vladal nenormalni režim v partiji in po neosnovanih obtožbah in kršitvi partijskega statuta».

List piše dalje, da je bil na plenumu obtožen bivši glavni tajnik partije Zahariades, ki je bil zaradi velikih napak in svojega protipartijskega stališča na plenumu izključen iz CK in partije. Za Zahariadesa je rečeno, da je uvedel nenormalen režim v partiji, kjer je bila kritika zadušena, borbeni člani partije pa obrekovani. Na plenumu je bilo tudi sklenjeno, da se rehabilitirajo tisti člani partije, ki so bili obtoženi in obrekovani v tem razdobju. Na plenumu je bil izvoljen nov politbiro CK. List piše, da je bil Apostolos Brozos imenovan za predsednika CK KP Grčije.

Izjave voditelja alžirskega osvobodilnega gibanja

Priznanje neodvisnosti Alžira izhodna točka za vsa pogajanja

Če Francija ne spremeni svojega stališča, se bo borba nadaljevala - Drugih pet članov osvobodilnega gibanja obsojenih na smrt - Mollet bo v sredo postavil vprašanje zaupnice

TUNIS, 22. — Člani alžirske narodnoosvobodilne fronte so imeli danes v Tunisu tiskovno konferenco ob navzočnosti okoli sto novinarjev, ki so prišli v tunizijsko prestolnico ob priliki proslav tunizijske neodvisnosti.

Stališče osvobodilne fronte je obrazložil predsednik «inozemske delegacije» fronte dr. Lamin Badaghin. «Alžirski narod, je izjavil med drugim, se ne more zadovoljiti z rešitvijo, ki ne bi prej vsebovala priznanja njegove neodvisnosti. Proglasitev neodvisnosti bo izhodna točka za plodna pogajanja za naglo prenehanje sovražnosti in za določitev novih odnosov med Francijo in Alžirom v okviru spoštovanja naše narodne suverenosti. Toda če Francija skuša samo preurediti svoj kolonialni režim na novi podlagi, tedaj bodo vsi procesi, ki jih bo predlagala, samo spletke, ki jih bo alžirsko ljudstvo preprečilo s svojo politično zrelostjo in svojo budnostjo, in v tem primeru ne bo druge izbire nego nadaljevati borbo.»

Badaghin je zatem zavrnil tezo, češ da bi «priznanje alžirske neodvisnosti pomenila za Francijo kapitulacijo».

V odgovoru na nekatera vprašanja je Badaghin izjavil med drugim: «Če se bo francoska vlada strinjala glede priznanja naše neodvisnosti, bomo mi takoj sestavili začasno alžirsko vlado, ki bi začela pogajanja s Francijo na podlagi medsebojne suverenosti in bi proučila prehodna vprašanja, ki bi s tem nastala.»

Zatem je obsojal dejstvo, da Francija ni pred sestimi meseci pristala na neodvisnost Alžira: «Z nadaljevanjem vojne, je dejal, se možnost vezi med obema deželama vedno bolj manjša. Če pa bi se Francija spametovala, se bo bodočnost naših prijateljskih vezi lahko ohranila.»

Badaghin je tudi zanikal vse govorice o zatrjevanih nasprotjih med voditelji osvobodilne fronte. Na koncu tiskovne konference je govoril Ferhat Abbas, ki je poudaril, da alžirska narodnoosvobodilna fronta ni proti Franciji, pač pa proti kolonialnemu režimu.

V zadnjih 24 urah je bilo na vsem alžirskem ozemlju izvršenih več sabotažnih dejanj. Na več krajih je prišlo tudi do spopadov med francosko in alžirsko vojsko. Vojaško sodišče v Oranu pa je danes obsodilo na smrt pet članov alžirskega osvobodilnega gibanja.

V francoski skupščini pa se nadaluje razprava o položaju v Severni Afriki.

Predsednik skupine demokratično-socialistične zveze odpora Bonnefous je kritiziral ravnanje maroške in tunizijske vlade v zvezi z Alžirom Trdil je, da je zaradi «naraščajočega čuta negotovosti» od 300.000 Francozov 70.000 zapustilo Maroko, iz Tunizije pa da je odšla približno polovica Francozov.

Državni tajnik v zunanjem ministrstvu Maurice Faure je izjavil, da položaj ni tako temen, kakor trdi Bonnefous. Faure je zatem izjavil, da «bodo sprejeli ukrepe za zaščito Francozov, ki so ostali v Tuniziji in Maroku in za pomoč tistim, ki se želijo vrniti v domovino». Zatem je Faure izključil možnost ukinitve francoske finančne pomoči Maroku in Tuniziji in je dejal, da bosta morali ti dve vladi «misliti na posledice določenih svojih akcij pri bodočih odnosih s Francijo».

Sledili so številni drugi govorniki, ki so se v glavnem izrekli proti načrtu odcepitve Alžira od Francije. Zatem je je bila debata odložena na torek. Predvideva se, da bo Mollet postavil v sredo vprašanje zaupnice.

—«—

Grško sporočilo OZN v zvezi s Ciprom

ATENE, 22. — Grška vlada je danes potrdila, da zavrača ponudbo glavnega tajnika NATO lorda Ismaya za posredovanje v ciprskem sporu. Grški predstavnik v OZN je poslal danes v tem smislu noto tudi glavnemu tajniku OZN Hammarskjoeldu.

Medtem javljajo iz Pariza, da sta Velika Britanija in Turčija danes na stalnem svetu NATO sprejeli ponudbo lorda Ismaya.

V Londonu pa je odbor za sporazum o Cipru, v katerem so britanski poslanci vseh strank, objavil izjavo, v kateri izreka obžalovanje in neodobravanje zaradi stališča, ki ga je vlada zavzela glede Cipra. Odbor izjavlja, da bi morala vlada sprejeti ponudbo EOKA za premirje na otoku v zameno za povratek nadškofa Makariosa. Dalje poudarja odbor, da bi morali biti nadškof Makarios in drugi ciprski predstavniki takoj povabljeni v London za pogajanja v zvezi s predlogi lorda Radcliffe. Izjava pravi, da bi ti predlogi lahko služili kot podlaga za začasen sporazum v pričakovanju dokončne rešitve o prihodnosti otoka.

Tudi pet liberalnih poslancev je položilo v spodnji zbornici resolucijo, s katero zahtevajo od vlade, naj takoj začne pogajanja z Makariosom. Resolucija pravi, da bi se «morala pogajanja takoj prekiniti v primeru, da bi EOKA obnovila svojo teroristično dejavnost».

Na Sejselskih otokih pa sta se danes tamkajšnji guverner in načelnik policije več ur razgovarjala z Makariosom. V uradnih krogih nočejo dati nobenih izjav, ali je ta razgovor v zvezi z morebitnim odhodom nadškofa s teh otokov.

—«—

Stavke v Angliji

LONDON, 22. — Minister za delo je sporočil, da je bil na razgovorih med sindikalnimi voditelji in lastniki lačjedelnic dosežen sporazum, na podlagi katerega bo v ponedeljek mogoče nadaljevati pogajanja glede zahteve za 10-odstotno zvišanje mezd. Predstavnik delodajalcev je izjavil, da je bil dosežen napredek, dodal pa je, da «stavka ni še prekinjena».

Predsednik sindikatov je izjavil: «Uradno poročilo omenja vse, kar se je zgodilo. To pomeni, da se je našla podlaga, na kateri bomo od ponedeljka dalje nadaljevali naša pogajanja o mezdah.» V zvezi s stavko delavcev mehanične industrije pa je izjavil: «Danes se ni zgodilo nič takega, kar bi še tikalo stavke delavcev mehanične industrije. Ta stavka se začenja jutri.»

Poleg tega so uradno javili, da je bil dosežen sporazum tudi o zvišanju mezd železničarjev. Železničarji bodo dobili petodstotno zvišanje mezd od 4. marca dalje vključno 3-odstotno zvišanje od 26. novembra dalje.

V zvezi s stavko v Southamptonu pa je sindikalni predstavnik Frank Long izjavil: «Dobili smo od ministra za delo zagotovilo, da ne bo nobene nove intervencije vlade na tem področju ali pa v drugih krajih države. Proučujemo na splošno vprašanje gibanja ladij v pristanišču zaradi dejstva, da se v pristanišču, kakršno je Southampton, mora gibanje nadaljevati.»

Draškovićeve izjave

Titovo pismo Naserju

Pozitivna ocena spomenice

Chivu Stoica pravilno presoja odnose med Romunijo in FLRJ

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 22. — Zastopnik državnega tajništva za zunanje zadeve Branko Drašković je na današnji redni tiskovni konferenci izjavil v zvezi s pismom maršala Tita, ki ga je Svetozar Vukmanović izročil včeraj predsedniku Naserju, da «gre za pismo predsednika Tita, v katerem obvešča predsednika Naserja o svojih pogledih na nekatera mednarodna vprašanja.» Na vprašanje, kako komentira egiptovsko spomenico o plovbi po Sueškem prekopu je Drašković ugotovil, da spomenica lahko služi kot osnova za sporazumno rešitev sueškega vprašanja.

V zvezi z delom pododbora OZN za razorožitev v Londonu, je Drašković izjavil, da so sedanji načrti za rešitev realen pogoj za konkretne, čeprav začetne sporazume o tem vprašanju. Jugoslavija je že prej, ko je bila članica komisije za razorožitev, predlagala, da se skušajo doseči vsaj začetni sporazumi, ki bi služili kot uvod za širšo rešitev vprašanja razorožitve v celoti. Jugoslavija je bila vedno za to, da se preneha s poizkusi z jedrnim orožjem. Zato meni, da je zadnji sovjetski zadevni predlog pozitiven.

Na vprašanje, ali je točno, da je sovjetski zastopnik Zorin predlagal, da se povabi Jugoslavijo in nekatere druge države, da v pododboru prikažejo svoj načrt o razorožitvi, je Drašković odgovoril: «Menimo, da bi bilo koristno, da omenjene države dajo pojasnila o svojih načrtih.»

V zvezi z nedavnim govorom predsednika romunske vlade Chivuja Stoice je Drašković izjavil: «Z zadovoljstvom ugotavljamo enakost pogledov, ki jih je prikazal predsednik romunske vlade glede Jugoslavije o medsebojnih odnosih, o načelih, na katerih temeljijo in o pomenu dokumentov, ki so bili podpisani v Bukarešti in na Brionih.»

Dalje je Branko Drašković obvestil novinarje, da je jugoslovanska vlada uporabila do 1. marca za vzdrževanje madžarskih beguncev 1 milijardo 361 milijonov 718 tisoč dinarjev. Pomoč, ki jo je Jugoslavija doslej dobila od Mednarodnega Rdečega križa in drugih organizacij, ne more nadomestiti stroškov, ki jih je Jugoslavija imela. Jugoslovanska vlada pričakuje, da se bodo ustrezne organizacije in države zavzele, da se ustvarijo potrebna sredstva za vzdrževanje beguncev in da se bodo odločile za sprejem teh beguncev. «Prepričani smo, je zaključil Drašković, da bo obisk Lindta, visokega komisarja OZN za begunce, koristen in da bo prispeval k rešitvi tega vprašanja.»

Lindta je danes sprejel predsednik maršal Tito na Brionih. Navzoč je bil tudi državni tajnik za notranje zadeve Stefanović in vodja začasnega organa OZN za begunce Pierre Bremond. Popoldne je visoki komisar obiskal Lovran in Crikvenico, kjer stanujejo madžarski begunci. V Lovranu je sprejel delegacijo beguncev, ki so se zanimali za možnost odhoda v druge države.

Popoldne je maršal Tito sprejel delegacijo francoske konfederacije dela.

Danes se je maršal Tito v imenu ZKJ in v svojem imenu brzojavno zahvalil glavnemu tajniku KPI Togliattiju, namestniku glavnega tajnika Longu in CK KPI za sožalje ob smrti predsednika zvezne skupščine Moše Pijada.

B. B.

Težave se za Segnija ne bodo kmalu nehale

Prihodnji teden se prične razprava o posameznih členih zakona o agrarnih pogodbah - Socialisti skušajo pomagati tistim socialdemokratom, ki so proti centrizmu

(Od našega dopisnika)

RIM, 22. — Segni je še dovolj srečno opravil z zadevo Tognija. Toda kljub temu vstaja pred njim novo vprašanje: Kaj pa sedaj? Pravzaprav je to vprašanje vse prej kot novo, saj gre za agrarne pogodbe. O tej stvari se je danes pogovarjal s Fanfanijem, nato pa je tajnik KD imel razgovore z Malagodijem in ministrom Rossijem. Ti razgovori za sedaj še niso dali nikakih rezultatov. Liberalci namreč ne marajo niti slišati o kakih pogajanjih. To je potrdil tudi namestnik sekretarja liberalne stranke, odv. Ferioli, ki je dejal, da ni nikakih pogajanj in da se liberalci tudi ne bi mogli pogajati. Pogajajo naj se drugi, je rekel. Brž ko je pogodba podpisana, zahtevamo mi, ki smo jo podpisali tako kot drugi, da se tudi izpolni. Nikakor ne moremo razpravljati o izpreminjevalnih predlogih Pastoreja in Martonija, ko pa ti predlogi bistveno spreminjajo to, kar je bilo podpisano in pa stališča, na katera se je postavila vsaka stranka tedaj, ko je bila sestavljena Segnijeva vlada. Če hočejo drugi prevzeti svoje odgovornosti, naj jih le prevzamejo. Mi smo svoje odgovornosti že prevzeli, je zaključil svojo izjavo Ferioli.

O posameznih členih zakona o agrarnih pogodbah se bo pričela diskusija prihodnji teden. Vlada nima več mnogo časa, da zavzame neko trdno stališče. Ker v okviru vladne koalicije o tej stvari ni enotnosti, je verjetno, da bo vlada skušala izkoristiti odsotnost državnega predsednika za to, da bo razpravo o bolj kočljivih členih, ki bi lahko povzročili tudi glasovanje o nezaupnici, preložila na poznejši čas.

Danes pa so se ponovno razširile vesti o možnosti preložitve predsednikovega potovanja na Srednji vzhod. Giovanni Gronchi namreč danes ni prisostvoval neki uradni ceremoniji, ker se ni dobro počutil. Mogoče lahko prav iz tega nastane vzrok, da bi za sedaj še ostal doma. Vsekakor pa se bo brzkone kaj točnejšega vedelo že jutri, kajti gostitelje je treba pač pravočasno obvestiti. Če bi pa predsednik G. Gronchi ostal doma, bi to pomenilo za vladne stranke, da morajo vendar najti kak način za sporazum, brez katerega bi vlada zabredla v veliko nevarnost.

Danes zvečer je bilo objavljeno besedilo zaključne resolucije, ki je bila odobrena včeraj na sestanku vodstva PSI. Resolucija ugotavlja, da je bila v zadnjem času cela vrsta dejanj in polemik, ki so očkrito proti politiki socialistične združitve. Glavno med temi dejanji je odločitev PSDI, da ostane še naprej v centristični vladi tudi po odstopu republikancev in po hudih koncesijah gospodarski in politični desnici z imenovanjem Tognija za ministra. Nadalje je še odpoved socialdemokratov zahtevi po pravičnih razlogih ter končno javno vabilo Saragata in socialdemokratske desnice za še nadaljnji prelom sindikalne enotnosti in za izročitev sto in sto občinskih uprav, kjer delavske stranke sodelujejo, demokristjanom. Ta dejanja in vabila so v popolnem nasprotju s koristmi delavcev. Odgovornost socialdemokratov pa je še težja, ker se vlada in večina kar naprej odtegujeta dolžnosti, da bi izvajali ustavo celo glede na odločitve ustavnega sodišča.

Resolucija pravi nato, da bo glasovanje o členih zakona o agrarnih pogodbah ter o proračunih dalo kmalu priložnost za obvezujoče politične izbire, ob katerih naj bi prišlo — tako želi vodstvo PSI — do enotnosti vseh socialistov. Nato poudarja resolucija, da je mesto socialistov v CGIL.

Na mednarodnem področju zagovarja PSI nujnost krepke mednarodne socialistične pobude za razorožitev, za nemško zedinjenje in za ustanovitev pasu nevtralnih držav. Ob teh vprašanjih bo stranka vskladila svoje delovanje z delovanjem laburističnih in socialističnih strank ki imajo podobna stališča. Glede na skupno tržišče in Evratom pa si PSI pridržuje, da zavzame stališče, ko bodo znani teksti zadevnih pogodb.

Na koncu resolucija poziva socialiste, naj okrepijo svojo čejavnost v tesnem sodelovanju s socialdemokrati z NSZ, z UP ter z laično krščansko levico.

Iz resolucije je razvidno, da si PSI močno prizadeva, da bi olajšala notranjo pojasnjevanje v PSDI s tem, da daje poguma levici in skupini, ki ji je na čelu Matteotti, pri njihovih zahtevah za odpoved centrizma.

Desnica PSDI in saragatovska skupina je resolucijo ocenila povsem negativno. Prijatelji Matteottija pa so drugačnega mnenja, ko priznavajo, da imajo socialisti razloge za pritoževanje nad PSDI, kajti ta stranka ni vodila nikake politike, ki bi na kak način pospeševala socialistično združitev. Zaradi tega je PSI naletel na resne težave v svoji politiki in je torej opravičljivo reagiranje do tistih, ki jim je bilo bolj do tega, da vode kalijo kot pa da jih razčistijo. V imenu socialdemokratske levice pa je poslanec Bonfantini označil resolucijo za zelo sprejemljivo. (Bonfantinija in Castellarina pa je vodstvo stranke prijavilo disciplinskemu sodišču ker sta bila včeraj odsotna pri glasovanju o zaupnici vladi.)

Skupna seja obeh domov parlamenta, ki bi morala biti 28. t. m., je preložena na 4. april. Z dnevnega reda je črtana izpopolnitev Ustavnega sodišča z volitvami 16 dodatnih sodnikov. Na skupni seji bodo torej določili samo dva sodnika sicilijanskega sodišča.

V poslanski zbornici je Luciana Viviani (KPI) predložila zakonski osnutek za ureditev cenzure predstav z razveljavljenjem določil Javne varnosti, ki so v nasprotju z ustavo. Nato se je nadaljevala razprava o zakonskem predlogu Martuscellija za ureditev lokalnih avtonomij. Predlogu se je pridružil Chiaramello za PSDI, medtem ko se je Salizzoni izrekel za podporo načrtu, ki ga je predložila vlada.

Poslanska zbornica je danes vzela v poštev tri zakonske predloge. Enega je predložil Berzanti (KD). Njegov zakonski predlog se nanaša na ustvaritev posebnega statuta za Furlanijo in Julijsko krajino.

V senatu pa so zaključili razpravo o členih zakona o agrarni reformi.

A. P.

RIM, 22. — Šef vrhovnega štaba obrambe general Giuseppe Mancinelli je z letalom odpotoval v ZDA. Udeležil se bo dela odbora šefov vrhovnih štabov atlantske zveze.

—«—

Priprave v Rimu za podpis pogodb

RIM, 22. — Odbor za sestavo pogodb o zahodnoevropskem skupnem tržišču in Evratomu, v katerem so predstavniki Belgije, Francije, Italije, Nemčije, Luksemburga in Holandske, je imel danes popoldne dve seji, da spopolni besedilo pogodbe.

Podpis pogodb bo v ponedeljek ob 18. uri. Pred podpisom se bodo jutri sestali voditelji delegacij, zatem pa zunanji ministri. Nemško delegacijo bo vodil kancler Adenauer. Za Italijo bo podpisal zunanji minister Martino in morda tudi predsednik vlade Segni. Nocoj je prišel v Rim podpredsednik visoke oblasti premogovne in jeklarske skupnosti Franz Etzel, ki bo prisostvoval podpisu.

—«—

Medsebojno razumevanje med delegati ZKJ in KPF

BEOGRAD, 22. — «Dosedanji razgovori med zastopniki ZKJ in KPF, na katerih sta obe delegaciji razpravljali o vrsti vprašanj medsebojnega interesa, so potekali v prisrčnem ozračju in v duhu medsebojnega razumevanja,» ugotavlja nocojšnja «Borba». Razgovori, ki so jih danes prekinili zaradi odhoda francoske delegacije v Vojvodino, se bodo nadaljevali jutri. Na dnevnem redu so odnosi med ZKJ in KPF. Danes popoldne je delegacija KPF obiskala dve kmetijski zadrugi v Kikindi, kjer se je v razgovoru z zadružniki zanimala za organizacijo in delo zadruge. Zatem pa je obiskala Zrenjanin, kjer je okrajni odbor priredil nocoj večerjo na čast francoske delegacije.

—o—

Potres v San Franciscu

SAN FRANCISCO, 22. — V San Franciscu so danes čutili v predpoldanskih urah tri potresne sunke, ob 15.15 (0,15 po srednjeevropskem času) pa je bil nov močan sunek, kateremu je sledilo votlo bobnenje.

Človeških žrtev ni bilo, kakih 12 oseb pa je bilo laže ranjenih. Plinske cevi so popokale in nastalo je več manjših požarov. Šole so prekinile pouk. Po zadnjem sunku je župan sklical sejo posebnega krajevnega sveta, ki pripada organizaciji za civilno obrambo, ter opozoril vse reševalne enote na področju, naj bodo pripravljene. Med prebivalstvom je nastala velika panika. Dr. Tocher, profesor na univerzi v Kaliforniji je izjavil, da je energija današnjih sunkov samo stotisoči del energije, ki jo je razvil potres leta 1906.

Medtem pa so na kolumbijski univerzi zabeležili močan potresni sunek na Aleutinskih otokih. Zdi se, da je bil močnejši od sunkov, ki so si v zadnjih treh tednih sledili na tem področju.

—«—

Nobenega sledu o pogrešanem letalu

TOKIO, 22. — Predstavnik ameriškega vojaškega letalstva je sporočil, da do sedaj niso našli nobenega sledu o štirimotornem letalu «C-97», ki ga pogrešajo od pretekle noči in v katerem je bilo 67 oseb.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 15,5, najnižja 9,5, zračni tlak 1014,7, vlaga 57 odst., morje mirno, temperatura morja 10,6.
Vreme danes: Pretežno oblačno vreme. Temperatura brez bistvenih sprememb.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 23. marca
Viktorijan, Breza
Sonce vzide ob 6.04 in zatone ob 18.21. Dolžina dneva 12.17. Luna vzide ob 1.33 in zatone ob 10.56.
Jutri, NEDELJA, 24. marca
Gabrijel, Jaro

Skupščina Acegata na sedežu Delavske zbornice

Uslužbenci zavrnili referendum o predlogih nove upravne komisije

Ti predlogi so zanje nezadovoljivi ter se bo zato stavka nadaljevala - Resolucija DZ-CGIL

Stavka uslužbencev Acegata se nadaljuje, ker so na včerajšnji skupščini na dvorišču stare Delavske zbornice CISL v Ul. Duca D'Aosta zavrnili predlog o referendumu glede ponudb nove upravne komisije Acegata, katere smatrajo uslužbenci za nezadovoljive. Določeni tisk je po dolgotrajnem sestanku na županstvu sicer pisal, da je rešitev spora skoraj gotova, toda na skupščini je dobil jasen, čeprav nepričakovan odgovor. Vse trditve, da je delavstvo že naveličano borbe ter da se stavka nadaljuje le zaradi vprašanja ugleda ali trme sindikalistov, so se pokazale kot neutemeljene, saj so sindikalisti celo pokazali veliko spravljivost, ko so predlagali referendum.

Vzrok za odpor delavstva Acegata je pač v pomanjkljivih predlogih upravne komisije. To se je na tej skupščini, ki je že četrta zapovrstjo in ki se je je udeležilo zelo veliko število uslužbencev, kaj kmalu opazilo.

Skupščine so se udeležili tudi tajniki obeh Delavskih zbornic. Prvi je spregovoril sindikalist Acegata Bortolotti, ki je orisal ves potek dosedanjih stikov, razgovorov in pogajanj ter omenil razne spletke upravnikov podjetja. Za njim sta sindikalista Bologna in Giuricin nadrobno orisala potek predvčerajšnjih in včerajšnjih pogajanj. Giuricin je predvsem poročal o predlogih članov nove upravne komisije, ki jih je zajamčil s svojim podpisom novi predsednik Vladovich. Nato je Giuricin predlagal referendum, s katerim naj bi se uslužbenci izrekli ali za nadaljevanje stavke ali pa za sprejetje predlogov nove upravne komisije in za nadaljnja pogajanja na uradu za delo.

Kot smo že pisali včeraj, je nova upravna komisija predlagala, naj bi mezdna pogodba električnih delavcev vejala za vse uslužbence Acegata do konca leta, za odpravnino in dopuste pa naj bi določili 76 milijonov lir. Kar se tiče izravnave mezd, pa naj bi to zahtevo uslužbenci predali v posredovanje uradu za delo toda še prej bi morali prenehati stavko. Sindikata pa sta bila načelno pripravljena na sporazum, če bi vseh 76 milijonov določili samo za odpravnine. Upravna komisija oziroma nekateri izmed njenih članov pa niso hoteli čati sindikatom tega jamstva.

Poročilom Bologne in Giuricina so sledile izjave uslužbencev. Večina se je izrekla za nadaljevanje stavke. Diskutanti so poudarili, da se predlogi nove upravne komisije ne razlikujejo mnogo od predlogov stare. Ustavitev stavke pa bi ustvarila položaj, ki je vladal pred njeno napovedjo, ne da bi imeli delavci v rokah kakšno jamstvo. Delavci so si pridobili v zadnjih dveh letih dovolj bridkih izkušenj in ne bi marali več ponavljati stavke.

Po diskusiji so dali predlog o referendumu na glasovanje. Ogromna večina je ta predlog zavrnila. S tem so uslužbenci pokazali, da hočejo nadaljevati stavko, dokler jim člani upravne komisije ne zagotovijo, da bodo sprejeli njihove upravičene zahteve.

Na skupščini je na kratko spregovorila tudi občinska svetovalka Gruber Benco, ki je izrazila uslužbencem vso svojo solidarnost.

Stavka traja danes že dvajseti dan in pri tem so najbolj prizadeti uslužbenci in prebivalstvo. Zato se ljudje vprašujejo, zakaj ni pokazala nova upravna komisija vsaj nekaj več popustljivosti. Zakaj ni pristala na zahtevo sindikatov, da se določi tudi 23 milijonov lir za podaljšanje dopustov? Kaj torej tiči za tem? Ker so v komisiji zastopane stranke, je pač upravičeno domnevati, da dobivajo predstavniki kakšne stranke takšne smernice, ki onemogočajo poravnavo spora, prebivalstvo pa mora prenašati številne težkoče.

Včeraj se je v Ul. Zonta 2 sestal glavni svet sindikatov, vključenih v novo Delavsko zbornico CGIL. Na sestanku so sprejeli tudi resolucijo, v kateri pooblaščajo izvršno komisijo nove DZ CGIL, da še nadalje pripravlja sindikalno akcijo vseh strok delavcev v znak dejanske solidarnosti s stavkajočimi uslužbenci Acegata.

—«»—

Novi odloki vladnega komisarja

Vladni generalni komisar je z odlokom št. 94 raztegnil veljavnost odloka visokega komisarja za higieno in javno zdravstvo, ki se nanaša na pogoje in razpored natečajnih izpitov za sprejem zdravnikov anestezistov v službo v bolnicah. Odlok št. 95 se nanaša na prepoved lova na ptice. Odlok št. 96 se nanaša na uredbo, ki prepoveduje uvoz živine in mesa iz Francije. Odlok št. 97 govori o zaščiti pristnosti masla.

Neposredno veljavo na Tržaškem ozemlju ima zakon z dne 7. maja 1954 št. 220, ki se nanaša na predpise o upravnem polozaju osebja ustanove «Se.Pr.Al.», ki začasno vrši službo pri začasnih uradih.

—«»—

○ V nedeljo dopoldne bo v ljudskem domu v Ul. Madonnina 19 javno zborovanje KP o temi: «Deželna avtonomija v Trstu». Govoril bo senator Giacomo Pellegrini.

—«»—

Nič novega na seji občinskega odbora

Občinski odbor je imel sinoči dolgo sejo, ki se je zavlekla do 23. ure. Zaradi odsotnosti župana, ki je odpotoval na romanje v Benetke, kot je to njegova navada ko se v mestu zaostruje položaj, je seji predsedoval podžupan prof. Dulci. Odbor je razpravljal predvsem o številnih vprašanjih navadnega upravnega značaja. Poleg tega je tudi obravnaval zahtevo 20 svetovalcev leve opozicije, ki zahtevajo čimprejšnje sklicanje izredne seje občinskega sveta za obravnavo Acegatovega vprašanja. Zdi se, da odbor ni še dokončno odločil, ali se bo občinski svet sestal v torek ali pa šele prihodnji petek.

—o—

Zellerbach pride na obisk v Trst

Veleposlaništvo ZDA iz Rima sporoča, da bo prispel popoldne 10. aprila z letalom v Trst novi veleposlanik ZDA v Italiji Mr. James D. Zellerbach, ki se bo zadržal v Trstu tudi naslednji dan. Med svojim obiskom bo ameriški veleposlanik obiskal predstavnike oblasti in se razgovarjal z ameriškim konzulom Mr. M. Gannettom.

Veleposlanik bo nato še obiskal Verono, Vicenzo in Milan, kjer si bo ogledal mednarodni velesejem. Na potovanju po Severni Italiji se bo zadržal okrog dva tedna.

Poslanska zbornica sprejela v razpravo

Zakonski osnutek o deželni upravi

Iz Rima poročajo, da je zbornica sprejela v razpravo zakonski osnutek o ustanovitvi deželne uprave Furlanija - Julijska Benečija na osnovi ustavnega člena o deželah s posebnim statutom. Kot je znano, je ta zakonski osnutek predložil demokristjanski poslanec Bersanti in predvideva tak statut nove uprave, ki bo upošteval predvsem koristi videmske pokrajine in omogočil dejansko oblast Vidma v okviru nove deželne uprave. Iz tega razloga predstavlja ta sprejem za tržaške kroge do neke mere presenečenje, zlasti ker so v razgovorih med predstavniki KD v Rimu sklenili, da odložijo razpravo o deželni upravi prav zato, da ne bi prišlo do različnih stališč med predstavniki KD raznih pokrajin.

—«»—

Jutri volitve vodstva prist. družbe za premog

Jutri bodo v pristaniški družbi za premog in rude izvolili konzula, dva vicekonzula, upravni svet in nadzorni odbor. Pričakuje se, da bo tudi v tej družbi zmagala z veliko večino CGIL, kakor se je zgodilo pri volitvah vodstev ostalih dveh pristaniških družb.

Obvestilo vladnega generalnega komisarja

V tekočem letu obvezna revizija nekaterih vrst motornih vozil

V št. 9 Uradnega vestnika je objavljeno tudi naslednje obvestilo vladnega gen. komisariata:

Ministrstvo za prevoze naznanja, da so reviziji za leto 1957 podvrzene naslednje kategorije motornih vozil, ki so v prometu:

a) tovorni avtomobili
b) remorkerji
c) razčlenjena motorna vozila, neprikloplјena motorna vozila
d) motorne trokolice, «motofurgoncini», tovorni avtomobili na tri kolesa
e) motorna vozila za posebno uporabo
f) motorna vozila za prenos oseb in stvari, nosilnostjo, za same stvari, z nad 15 stotov.
g) taksiji, avtomobili, ki se dajejo v najem
h) avtobusi na rednih progah, avtobusi, ki se dajejo v najem.

Kategorija f) vsebuje posebno motorna vozila, predelana iz tovornih vozil; nasprotno so izključena od revizije «giardinette» z nosilnostjo za same stvari podali do vključno največ 5 stotov.

Namen revizije — Ker služi revizija motornih vozil zlasti javni varnosti, je potrebno, da se ugotovi stanje vozil z vso skrbnostjo tako, da se iz prometa izločijo motorna vozila, ki zaradi starosti ali prevelike obrabljenosti ali zanemarjenega vzdrževanja ne ustrezajo varnosti.

Statistične ugotovitve — Z revizijo je združena statistika, katere namen je ugotoviti sestoj in moč tuzemskih motornih vozil na tistem področju, kjer se opravlja pregled.

Statistika se vrši po sistemu, ki je v veljavi, to je, da se uporabijo obrazci D. 16-bis. Opozarja se, da je glede avtovlakov in razčlenjenih motornih vozil potrebno navesti v obrazcu D. 16-bis, ki se nanaša na obe vozili avtovlaka, tudi evidenčno tablico priklopljenega vozila.

Dnevnik revizij — Z ozirom tudi na določbo predzadnjega odstavka člena 78 cestnega zakonika se bo revizija začela 1. marca 1957 in mora biti končana:

a) najkasneje do 30. aprila 1957 za tovorne avtomobile na tri kolesa, motorne trikolice in «motofurgoncine»
b) najkasneje 31. maja 1957 za tovorne avtomobile, z nosilnostjo do največ 5 stotov
c) najkasneje do 30. junija 1957 za tovorne avtomobile z nosilnostjo nad 5 stotov in do 15 stotov in za motorna vozila za prevoz oseb in stvari
d) najkasneje do 30. septembra 1957 za tovorne avtomobile z nosilnostjo nad 15 stotov, remorkerje, razčlenjena motorna vozila, neprikloplјena motorna vozila, motorna vozila za posebno uporabo
e) najkasneje do 31. oktobra 1957 za taksije in avtomobile, ki se dajejo v najem
f) najkasneje do 30. novembra 1957 za avtobuse na rednih progah, avtobuse, ki se dajejo v najem, remorkerje za avtobuse.

Pojasnuje se, da se revizija mora izvršiti, četudi se motorno vozilo pripelje pred rokom, ki je določen za kategorijo, kateri pripada.

V smislu prve točke čl. 81 cestnega zakonika bo urad za registracijo motornih vozil odvzel vozno dovoljenje za tiste motorna vozila, ki bodo vozila po zapadlosti zgoraj določenega roka, ne da bi bila revidirana ali za katera je bil izid revizije neugoden, to je, če je bila revizija negativna ali če se ima ponoviti.

Vlaganje prošenj za revizijo — Prošnje za revizijo morajo biti sestavljene izključno po obrazcu D. 16.

Motorna vozila se morajo pripeljati za pregled z normalno opremo za vožnjo.

—«»—

Volitve odbora v tovarni Veneziani

Včeraj so bila v tovarni Veneziani volitve novega tovarniškega odbora. Od 76 zaposlenih delavcev in uradnikov jih je glasovalo 68. CGIL je dobila 40 glasov delavcev, CISL pa 68. Letos so nastopili prvič tudi «neodvisni», ki so dobili 25 glasov. CGIL je dobila v odboru 1 predstavnika delavcev, CISL po enega predstavnika delavcev in uradnikov, «neodvisni» pa nobenega.

KRITIKE IN POROČILA

Claude Magnier «Gospod Masure»

Carlo Ninchi, Laura Adani in Armando Francioli so nam včeraj v gledališču «Verdi» zaigrali komedijo Clauda Mangiera «Gospod Masure». Mlada žena, ki že tri noči ne more spati, ker je njen ljubimec ne obišče, se napije uspavalnega sredstva. Preden zaspi, odide še malo na sprehod v nočnem hladu. Vtem se v hišo prikrade gospod Masure, ki išče pomoči zaradi avtomobilske okvare. Med telefoniranjem izpije kozarec vode, ki je bil na mizi, toda v njem je bilo precej uspavalnega sredstva, ki ga je pustila žena. Kar kmalu ga premaga spanec in vrže se na posteljo in zaspi. Čez nekaj časa pride žena in tudi ona leže, ne da bi «gosta» opazila. Potem pride domov nepričakovano še mož — priti bi moral šele drugi dan — in stvari se začno zapletati. Toda moža postaneta prijatelja, žena pa sicer odganja gosta, a končno začenja popuščati. Zmenita se celo, da se bo ločila in odšla z njim, na kar mož vdano pristane. Toda izkaže se, da je Masure velikanski lažnivec in na koncu sta spet zakonca srečna drug z drugim.

Vsi trije igralci so svoje vloge podali s pravo mero komičnosti ter občinstvo prijetno zabavali. S tem so pa tudi dosegli vse, kar je bilo mogoče doseči z delom, ki pač lahko dve uri zabava in nato pade brez posebne škode v pozabo. Dobra je bila režija Alessandra Brissonija, ki si je zamislil tudi lepo sceno.

—«»—

Vrata avtobusa so ji zlomila nogo

V trenutku, ko je 56-letna Ersilia Arrigoni por. Compitti iz Ul. Ghirlandaio stopila na Goldonijevem trgu na avtobus proge št. 2, je nekdo, ki je bil že v notranjosti vozila, nepričakovano zaprl vrata, ki so ji stisnila levo nogo ob rob zadnje stopnice. Na njen krik so ji prisotni priskočili na pomoč in jo nato poslali z rešilnim avtom v bolnišnico, kjer so jo morali zaradi verjetnega zloma pridržati poč zdravniškim nadzorstvom za 20 ali celo 30 dni.

Seja vodstva pokrajinske federacije PSDI

Stališče socialdemokratskega vodstva do vprašanja Acegat in obč. odbora

Za rešitev spora v Acegat na osnovi zadnjih sindikalnih zahtev
Danes sestanek s predstavniki krščanske demokracije in PRI

Sinoči se je sestalo vodstvo pokrajinske federacije PSDI in razpravljalo o političnem položaju mesta. V tej zvezi so obravnavali predvsem vprašanje Acegata in stališče PSDI do občinskega odbora.

Po obširni razpravi je vodstvo ugotovilo, da se mora spor med uslužbenci in upravo Acegata, ki povzroča ogromno škodo vsemu prebivalstvu, čimprej rešiti na osnovi zadnjih zahtev, ki so jih predložile sindikalne organizacije. Poleg tega je vodstvo PSDI obsodilo vmešavanje v to vprašanje nekaterih nepristojnih organov, ki so samo zavlekli njegovo rešitev.

Glede občinskega odbora pa je vodstvo PSDI hotelo opozoriti demokristjane in republikance, s katerimi so v odboru, na spoštovanje obvez odborovega programa, ki ga je župan svoj čas objavil.

Socialdemokratsko vodstvo je pooblastilo tajništvo stranke, naj predlaga Krščanski demokraciji in republikanski stranki za danes sestanek, na katerem naj bi proučili vsa pereča vprašanja. Tržaški socialdemokrati menijo, da ni več mogoče zavlačevati rešitve tržaških gospodarskih in socialnih problemov. Obenem pa ugotavljajo, da se je v mestu razvila sovražna kampanja, ki skuša omalovaževati pred javnostjo delovanje političnih strank. Ta kampanja pa je še posebno naperjena proti PSDI.

Vodstvo PSDI je sklenilo, da bo odgovorilo na to kampanjo, ki škoduje vsemu delavskemu razredu, z najodločnejšimi ukrepi in da si prevzame vso odgovornost, ki jo ji nalaga sedanji položaj.

Gornje sporočilo vodstva pokrajinske federacije PSDI omenja dva važna sklepa, in sicer da je treba sprejeti zadnje zahteve uslužbencev Acegata in da mora občinski odbor spoštovati obveze gospodarskega in socialnega programa, ki ga je objavil ob svoji izvolitvi. To pomeni, da so tudi socialdemokrati, ki so v občinskem odboru, ugotovili ne samo, da je treba sprejeti upravičene zahteve Acegatovih uslužbencev, kar so že večkrat poudarili, ampak tudi dejstvo, da občinski odbor ni niti v najmanjši meri izpolnil svojega gospodarskega in socialnega programa. Ker pa so se socialdemokrati že pred izvolitvijo in ob izvolitvi sedanjega občinskega odbora javno obvezali, da jamčijo za izvajanje obljubljenega programa, je razumljivo, da hočejo sedaj ločiti svoje odgovornosti od svojih dveh partnerjev zaradi neizpolnjevanja odborovih obvez. Zato bodo na današnjem sestanku z demokristjani in republikanci zahtevali od teh dveh strank, naj odkrito povedo, če imajo namen ali ne izvajati omenjeni občinski gospodarski in socialni program.

Po izjavah nekaterih socialdemokratskih prvakov je njihovo nadaljnje sodelovanje v občinskem odboru odvisno od stališča, ki ga bosta zavzeli ostali dve stranki do omenjenih vprašanj. V primeru negativnega odgovora predvidevajo, da bodo socialdemokratski predstavniki v občinskem odboru in v vseh ostalih občinskih podjetjih in ustanovah podali ostavko.

—«»—

Dva mladoletnika ukradla 10 motorjev

20. t.m. je Angelo Mennuni prijavil policijskim organom, da so mu neznanci ukradli lambreto, ki jo je bil pustil v Ul. S. Nicolò. Ker je bilo v tistih dneh izvršenih več tatvin, je policija že vodila preiskavo in tedaj je hotela enkrat za vselej preprečiti nadaljnje tatinsko delovanje neznancev. Zato so hoteli agenti zaslišati 16-letnega Renata G. in Rolanda Z; stanujoča v Ul. Ginnastica oziroma v Ul. Giulia, ker sta bila osumljena, da se ukvarjata s tatvinami motornih koles. Mladenča pa sta začutila vroča tla in sta izginila. Toda na podlagi fonogramov, s katerimi so tukajšnji organi obvestili policijske postaje v bližnji in daljni okolici Trsta, se je posrečilo oba spraviti za zapahe. Ujeli so ju namreč z ukradenim skuterjem v Tržiču, od koder so ju pripeljali v Trst in ju izročili agentom letečega oddelka kvesture.

Že v Tržiču sta mladoletnika priznala številne tatvine skuterjev, ki sta jih nato puščala na cesti, ko zaradi pomanjkanja bencina nista mogla nadaljevati poti. V Trstu pa sta priznala približno 10 tatvin motornih vozil, ki sta jih kradla izpred kinematografov ali gostiln.

Mladoletna tata so poslali v zapor in ju prijavili tožilstvu.

—«»—

20 dni v bolnišnici zaradi padca v cerkvi

Medtem ko se je 82-letna Giuseppina Meriggioli iz Ul. Maiolica včeraj zjutraj približala stranskemu oltarju v šentjakobski cerkvi, se je spotaknila in tako nerodno padla, da si je ranila čelo, si izpahnila desno ramo in si verjetno zlomila tudi nadlahtnico.

Z rešilnim avtom se je ženska odpravila v bolnišnico, kjer bo morala ostati kakih 20 dni na ortopedskem oddelku.

Naveličana življenja, sta si izbrala prostovoljno smrt

Včeraj spet dva samomora

Neki upokojenec je skočil v morje in se utopil, drugi pa se je zastrupil s plinom

Zaradi hude in neozdravljive bolezni, ki mu je grenila življenje, je 62-letni upokojenec Pietro Bonifacio iz Ul. M. Polo hotel napraviti konec trpljenju. Okoli 4. ure zjutraj je skočil v morje pri lesnem pristanišču pod Skednjem in okoli 9. so njegovo negibno truplo opazili nekateri ljudje, ki so o zadevi obvestili policijske organe. S pomočjo gasilcev so truplo potegnili na motorni čoln in ga nato prenesli na obalo, kamor je prišel tudi zdravnik, ki je izdal potrdilo o nastopu smrti.

Govori se, da je mož pred smrtjo napisal nekaj pisem, s katerimi se je oprostil pri sorodnikih. Njegovo truplo so kasneje prenesli v mrtvašnico splošne bolnišnice.

V zgodnjih popoldanskih urah so pripeljali v mrtvašnico tudi truplo pokojnega 54-letnega Antona Sviglja iz Drevoreda 20 septembra, katerega je opoldne njegova 49-letna žena Santa Babič ob povratku domov našla že mrtvega. Tudi v tem primeru gre za samomor, pa čeprav za sedaj še niso znani vzroki tega tragičnega koraka. Švigelj je okoli 11. ure prenesel fotelj iz spalnice v kuhinjo, se vsedel nanj in si nato, potem ko je odprl plin, vtaknil v usta cev. Smrt je po mnenju zdravnika nastopila kako uro pred odkritjem.

—«»—

Prometne nesreče

Medtem ko je 77-letna Vincenza Rosso iz Koronejske ulice 36 prekoračila Ul. Giulia, je vanjo priletel s svojo lambreto 34-letni Lucio Lah iz Ul. delle Docce, ki je vozil v smeri mestnega središča. Žensko, ki je padla na tla, so z rešilnim avtom odpeljali v bolnišnico, kjer so jo zaradi rane na levi nogi in drugih manjših poškodb pridržali s prognozo okrevanja v 10 ali 15 dneh na prvem kir. oddelku.

Zgodaj popoldne so morali nuditi potrebno zdravniško pomoč in izprati praske po obrazu 28-letnemu Mariu Simeonu s Hortisovega trga, ki se je malo prej med vožnjo z vespo po Ul. Diaz zaletel v Fiat 1100, s katerim je bil 42-letni dr. Paolo Grilli iz Ul. Carpaccio namenjen proti nabrežju.

Zvečer pa so s prognozo okrevanja v 8 ali 10 dneh pridržali na drugem kir. oddelku 33-letnega Josipa Legišo iz Cerovelj št. 17, kateremu so ugotovili precejšnjo rano na desni strani obraza. Ranjenec je izjavil, da je okoli 19.20 med vožnjo z motorjem proti Nabrežini nedaleč od Sempolaja nerodno padel.

—«»—

Nezgoda na delu

Med razkladanjem premoga s parnika «Jano», ki je zasidran ob skladišču št. 63 novega pristanišča, je 44-letnemu Rafaelu Karloviču z Nabrežja N. Sauro priletel na nogo kos žerjavove lopate ter mu zelo verjetno zlomil prvi in drugi prst leve noge.

Mož se je takoj po nezgodi zatekel v bolnišnico, kjer je ostal na ortopedskem oddelku. Okreval bo v 10 ali 20 dneh.

Z včerajšnje skupščine uslužbencev Acegata

Izpred kazenskega sodišča

Skupina mladoletnih tatov prejela zasluženo kazen

Mladi nepridipravi, ki so kradli vse, kar jim je prišlo pod roko, so bili obsojeni na večje ali manjše zaporne kazni in globo

Novembra lani so agenti komisariata javne varnosti pri Sv. Soboti dan za dnem prejemali prijave o ukradenih vozilih in ni bilo redko, da so v stranskih ulicah predmestja našli v mestu ukradeni skuter. Zato je poveljstvo odredilo preiskavo, ki je trajala razmeroma dolgo, ker je bilo težko identificirati tatove. Jasno je bilo le, da gre za mlade, a že spretne zlikovce, ki ukradenih vozil ne prodajajo, pač pa jih začasno uporabijo za svoje krajše ali daljše izlete in v svojo zabavo.

Med preiskavo so preiskovalni organi proti koncu novembra zasumili v 16-letnega Ettora G. od Sv. M.M. Sp. in tega so tudi priprli. Spočetka je mladenič vztrajno zavračal obtožbe, a ko je uvidel, da je vse zastonj, je končno priznal, da že mesec dni pripada neki «gangi», ki jo je vodil 16-letni mesarski pomočnik Silvano S., ravno tako od Sv. M.M. Sp.

To je bil šele začetek, kajti policijski organi so tako enkrat za vselej uničili nevarno skupino tatov skuterjev in so na podlagi izjav Ettora G. spravili za zapahe poleg Silvana S., priznanega vodje skupine, tudi 17-letnega Giorgia B. in njegovega 18-letnega brata Maria, dalje 19-letnega Lucia G., vse od Sv. M.M. Sp., ter končno tudi 26-letnega Ovidia Scherla iz Ul. Bovedo in 25-letnega Daria Michelazzija iz Ul. del Friuli, katerega pa ni bilo treba iskati, ker je bil že v zaporu, kjer bi moral presedeti 1 leto in 8 mesecev zaradi obsodbe za podobne tatvine.

Več strani dolgo poročilo državnega tožilstva, s katerim so bili mladoletniki prijavljeni sodišču, jih je obtoževalo:

A) sočelovanja pri številnih tatvinah motornih vozil, in sicer:

Silvano S. in Giorgio B. tatvine lambrete last Maldinija Bruna 2. januarja letos, lambrete Maria Catula 5. 1. 1957, motornega kolesa «Rumia» ki sta ga 19. januarja letos ukradla Eliu Bruniju in podobnega vozila last Corrada Bergamaschija, ki je tatvino prijavil 22. januarja. Končno sta nekaj dni kasneje ukradla motor «Parilla», last Josipa Paoletiča.

Silvano S. pa je rad zamenjaval sodelavce: tako je z Mariom B. ukradel 25. decembra lani motorno kolo «Rumi» in 7. januarja drugo vozilo vrste MV. Z Ettorem G. pa je od decembra lani do januarja letos ukradel 2 Isa, 1 Motobi, 1 lambreto in 1 Parillo, medtem ko je z Luciom G. 24. 1. ukradel «Aermacchi» last Emilia Gombača, kateremu sta povzročila kakor vsem ostalim precejšnjo škodo.

Včasih so se v treh ali celo v štirih domenili za tatvine in tako je Silvano S. skupno z bratoma B. in Ettorem G. ukradel nekaj vozil. Isto je storil kasneje samo s sodelovanjem obeh bratov B. Zloglasni Silvano se je združil tudi z Michelazzijem in odnesel gospodarju Giovanniju Gallu motor vrste Rumi. Michelazzi pa se ni zadovoljeval s skuterji in je zato najraje kradel avtomobile in to s sodelovanjem Scherla, s katerim je 14. oktobra lani ukradel inž. Robertu Costi Fiat 500 in nekaj dni kasneje podobno vozilo Carlu Delisi.

V točki B obtožnice obtožujejo Silvana S., Giorgia in Maria B., Ettora G. in Lucia G. poskusne tatvine v škodo lastnika gostilne Kačum na Kolonkovcu, pri čemer je Ettore G. stopil v stranišče in pustil odprto okno, da bi s tem olajšal vdor tovarišev v notranjost.

Nadalje sta Silvano S. in Giorgio B. obtožena, da sta iz kleti stanovanja Josipa Valenčiča in Marije Sluga por. Ranieri ukradla par škarij in nekaj kosov starega železa, ki sta ga nato prodala dvema starinarjema, ki sta se morala skupno s skupino mladoletnikov zagovarjati pred sodiščem zaradi neprevidnega nakupa ukradenega blaga.

Ker staro železo ni prineslo dovolj zaslužka, so Silvano S., Dario Michelazzi in Ovidio Scherl začeli krasti perutnino, in sicer enkrat dve kokoši, drugič pa kar pet, in to nekemu duhovniku iz Barkovelj. Kasneje pa sta se Silvano S. in Ovidio Scherl, ki sta si zaželela dobre hrane, spravila tudi na zajce, ki sta jih ukradla z nekega dvorišča v bližini Scherlovega stanovanja. Končno sta nekega septembrskega dne lani ukradla kar 12 kokoši in se nemoteno oddaljila. Kaj sta z njimi naredila ni znano.

Zadnja točka obtožnice pa obtožuje Giorgia B. nadaljnjih štirih tatvin skuterjev, ki jih je izvršil sam brez pomoči svojih pajdašev.

V začetku razprave se je eden izmed okradenih skuteristov, kateremu so mladeniči povzročili škodo na vozilu, prijavil kot zasebna stranka in dobil tuci zadoščenje. Silvano S., ki je bil obsojen na 2 leti in 4 mesece zapora ter na 20.000 lir globe in Ettore G., katerega je sodišče obsodilo le na 7 mesecev zaporne in 10.000 lir denarne kazni in še to pogojno ter brez vpisa kazni v kazenski list ter odredilo tudi njegovo izpustitev na začasno svobodo, bosta morala plačati Tripparjc 15.000 lir za povzročeno škodo in povrniti stroške za odvetnika, ki je zastopal oškodovančeve koristi.

Ostale pa je sodišče obsodilo kakor sledi: Giorgia B. na 2 leti in 4 mesece zapora ter 20.000 lir globe, Maria B. na 6 mesecev in 10.000 lir, Lucia G. na 2 meseca in 3000 lir, Scherla na leto ćni in 2 meseca ter na 9000 lir in končno Michelazzija na 11 mesecev zapora in 8000 lir globe. Mariu B. in Luciu G. je sodišče priznalo pogojnost kazni brez vpisa v kazenski list in je tudi za njiju odredilo izpustitev iz zapora, kjer sta bila od 30. januarja, medtem ko je odklonilo prošnjo Silvana S. za izpustitev na začasno svobodo.

Sodišče je nadalje enega od starinarjev obsodilo na 10 tisoč lir denarne kazni, medtem ko je drugega oprostilo zaradi pomanjkanja dokazov.

Preds. Fabrio, tož. Maltese, zap. Urbani, obramba odv. Amodeo in Padovani, odv. zas. stranke Montico.

SNG za Tržaško ozemlje

DANES 23. marca ob 20 uri v SKOFIJAH
VROČA KRI
Jutri 24. t. m. ob 15.30 v ljudskem domu v KRIŽU
Hans Fitz
Srebrna lilija
mladinska igra

V ponedeljek, 25. t. m. ob 18. uri na KONTOVELU
Srebrna lilija

V torek, 26. t. m. ob 20.30 v SKEDNJU
Armand Salacrou
Zgodba za smeh
dramatična farsa v treh dejanjih

GLEDALIŠČA

VERDI
Danes ob 21. uri v izvedbi igralske skupine Laura Adani-Carlo Ninchi «Zgodba za smeh».
Jutri ob 11. uri v Avditoriju tretji pomladanski koncert Tržaškega filharmoničnega orkestra. Priporoča se pravočasna nabava vstopnic in točnost.

DRUŠTVO SLOVENSKIH SREDNJEŠOLCEV
priredi danes 23. t. m. ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani predavanje
MARIJA MAGAJNE:
Potovanje po Danskem
Predavanje spremljajo skioptične slike.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE
Dne 22. marca t. l. so se v Trstu rodili 4 otroci, umrlo je 9 oseb, bili pa sta 2 poroki.
POROČILI SO SE: zidar Bruno Loppi in gospodinja Anna Bole, mesar Piero Pusich in blagajničarka Renata Freducci.
UMRLI SO: 60-letni Luigi Mauri, 60-letna Amedea Spazzapan por. Cusin-Ritter, 88-letni Ferdinando Malena, 68-letna Sofia Kapala por. Scopizzi, 54-letna Maria Koscina por. Braico, 42-letna Lea Rautini por. Toich, 50-letna Luigia Pettaros por. Suppancich, 72-letna Elvira Verberini vd. Stanta, 12 dni star Daniele Valcovich.

—«»—

NOČNA SLUŽBA LEKARN (v marcu)
All'Alabarda, Istrska cesta 7; de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Praxmarer, Trg Unità 4; Prendini, Ul. Tiziano Vecellio 24.

RADIO

SOBOTA, 23. marca 1957
TRST POSTAJA A
11.30 Lahki orkestri; 12.00 Tuje navade in okusi; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Jugoslovanski motivi; 13.30 Kmečka godba iz Ljubljane; 13.49 Lepe operne arije; 14.45 Razne jazz zasedbe; 15.15 Melodije iz revij; 15.40 Paul Dukas: Odlomki iz baleta «La Peri»; 16.00 Utrinki iz znanosti in tehnike; 16.15 Slovenski motivi; 16.40 Kavarniški koncert — Orkester Pacchiori; 17.00 Haendel: Izrael v Egiptu — oratorij; 18.15 Conte Candoli s svojo jazz zasedbo; 18.30 Glasba za naše malčke; 18.45 Zabavna glasba; 19.15 Sestanek s poslušalkami; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Sport; 20.05 Gilbert Roussel in njegov orkester Musette; 20.30 Moški zbor «Vinko Vodopivec»; 20.48 Berlioz: Trije odlomki iz opere «Faustovo pogubljenje»; 21.00 Teden v Italiji; 21.15 Puccini: Izvleček iz opere «Turandot»; 22.15 Paganini: Koncert št. 1 za violino in orkester; 22.45 Večerni ples.

TRST I.
11.30 Matineja; 12.10 Orkester Armando Fragna; 16.45 Pakistanske pesmi; 17.45 Carlo Jachino: «Giocondo in njegov kralj», opera v 3 dej.; 19.00 Kontrasti v jazzu; 19.30 Wienlawski: Koncert št. 2 v d-molu za violino in orkester; 21.00 Variete.

KOPER
Poročila v slovenščini: 6.00, 7.00, 7.15, 13.30, 14.15, 15.00, 19.00, 22.00
Poročila v italijanščini: 6.30, 12.30, 19.45 23.00
5.00-6.15 Spored iz Ljubljane; 6.15 Jutranja glasba; 7.00-7.15 Spored iz Ljubljane; 7.15 Glasba za dobro jutro, vmes ob 7.30 Jutranji koledar; 11.15-12.00 Spored iz Ljubljane; 13.45 Za konec tedna; ritem; 14.15 Poje zbor iz Barkovelj p. v. Milana Pertota; 14.30 Življenje ob našem morju: S trnkom ob obali; 14.40 Za vsakogar nekaj; 15.10 Zabavna glasba; 15.25 Pojo Danica Filipič, Greta Ložar, Franc Koren, na harmoniki spremlja August Stanko; 15.40-16.00 Spored iz Ljubljane; 16.00 Ritmi in popevke; 16.45 Arthur Smith in njegovi «Cracker Jacks»; 17.15 Ciganske melodije izvaja orkester hotela «Triglav»; 17.30 Orkester in solisti radia Zagreb; 18.00-19.30 Spored iz Ljubljane; 19.30 Beneške pesmi; 20.00-23.00 Spored iz Ljubljane.

SLOVENIJA
327.1 m, 202,1 m, 212,4 m
Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 13.00 15.00 17.00 19.00, 22.00
5.00 Pester glasbeni spored; 8.05 Operetna glasba; 8.40 Vokalni kvintet Harijskih bratov nam poje; 9.30 Odlomki iz oper Bellinija, Rossinija in Donizettija; 10.10 Za vsakogar nekaj; 11.15 Manica Komanova priporoveduje; 11.30 Domače napeve izvajajo mariborski ansambli; 12.00 Hector Berlioz: Poletne noči, ciklus pesmi za glas in orkester; 12.40 Popevke iz Montmartra; 13.15 Zabavna glasba; 13.30 Od arije do arije; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Nove knjige; 16.00 Glasbene uganke; 17.30 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku; 18.15 Umetne in narodne pesmi poje Ženski pevski zbor; 18.30 Jezikovni pogovori; 18.45 Zabavni spored izvaja na harmoniko August Stanko; 20.00 Veseli večer; 21.00 Igramo za razvedrilo.

TELEVIZIJA
17.30 Spored za otroke; 20.30 Poročila; 21.00 Charlote Bronte: «Jane Eyre», po romanu; 22.05 La belle epoque, variete.

KINO

Excelsior. 16.00: «Očetje in sinovi», Vittorio De Sica, Marcello Mastroianni, Antonella Lualdi, Marisa Merlini. Cinemascope.
Fenice. 15.30: «Gangster išče ženo», Tom Ewell, Edmond O'Brien. Cinemascope.
Nazionale. 15.30: «Vražji ljudje» (il diabolico) s S. Simonet, Vero Clouzot, P. Menrisse in C. Vanelom.
Filodrammatico. 16.00: «Zaseda na morju», E. Manni, M. Frau in N. Gray.
Grattacielo. 15.30: «Notre Dame de Paris», Gina Loll

VATIKAN katoličani in socialisti

Pred dnevi se je v vatikanskem glasilu «Osservatore Romano» pojavil članek «*Socialisti in katoličani*», v katerem se je Vatikan postavil na stališče, da med katoličani in socialisti ne more biti nobenega sodelovanja. Ta članek je dvignil precej prahu in je naletel na odklonilno stališče celo tistih krogov, od katerih bi najmanj pričakovali, da se bodo drznili nastopiti proti mnenju tako vplivnega organa svete stolice.

Gre namreč za italijansko parlamentarno agencijo, ki je bila do leta 1955 pod vplivom poslanca Gronchija, in ki jo po njegovi izvolitvi za predsednika republike vodijo njegovi politični prijatelji iz tako imenovane demokrščanske levice. 19. t. m. je ta agencija objavila noto proti omenjenemu članku v «Osservatore Romano», ki ga je baje odobril sam msgr. Dall'Acqua, namestnik vatikanskega državnega tajništva.

Omenjena demokrščanska parlamentarna agencija pravi v svoji dolgi noti, da je teza, ki jo zagovarja «Osservatore Romano» glede sodelovanja med katoličani in socialisti «seveda le domnevna» in da je treba vedno opozoriti katoličane na razliko med ideološko nesprejemljivostjo in političnimi potrebami. «*Tem katoličanom je moč in je treba reči* — pravi ta agencija — *da si politike ne moremo zamišljati v okviru verskega navdušenja, ampak da ima politika* za merilo pravičnost in občo blaginjo. Katoličani, ki so politično organizirani v krščanski demokraciji so odločeni tudi v bodoče konkurirati v volilni borbi več ali manj marksističnim socialistom, to je njihova pravica-dolžnost. Toda to svojo pravico-dolžnost bodo vršili na temelju demokratične lojalnosti in političnega dialoga».

Ko prehaja na praktično področje, omenjena agencija zatrjuje, da katoličani morejo imeti, kakor dejansko imajo v drugih zapadnih deželah, skupne programe in namene s socialisti glede konkretnih vprašanj gospodarske strukture, kljub temu da se od njih ostro ločijo glede filozofskih in verskih nazorov. Če bi ne bilo tako — nadaljuje agencija — ne bi vodili demokratične politike, ampak integralistično, ali, še huje, muslimansko politiko».

«Z razliko od muslimanskega pojmovanja je stroga dolžnost katoličanov, da žive v sožitju z brati vsakršne verozizpovedi in je dejansko tipično klerikalna napaka (pridevnik je vzeti v njegovem slabšem pomenu) misliti, da La Malfa ne more povedati točnih stvari, če politično govori proti Fanfaniju. Dokler določeni katoliški krogi ne bodo opustili teh shem konfesionalnega bajeslovja, bo imel antiklerikalizem vedno zadosten razlog za svoje napade».

Glede tega se agencija sklicuje na De Gasperijev nauk in pokaže vsem odgovornim činiteljem italijanskega političnega življenja naslednji bistveni cilj: «*Očistiti italijansko družbo strupa polemične in frakcionaške strasti klerikalizma in antiklerikalizma, in preprečiti, da bi jo ponovno vklenili v «zgodovinsko ograjo» gvelfizma in gibelinizma, ki jo je Alcide De Gasperi taka grajal*».

Agencija demokrščanske levice se ob zaključku obrača na javnost z naslednjim plemenitim pozivom. «*Res velika stvar dokončna osvoboditev vere od potreb vsakdanje politike, in politike od konfesionalnega varuštva; toda treba je zato imeti jasne ideje, odkritosrčne namene in krščanski pogum, zlasti v trenutkih kot so sedanji, in ki morejo biti odločilni za bodočo usodo italijanskega naroda!*».

Objava te note je povzročila velik vtis v katoliških krogih, ki do sedaj niso bili navajeni smatrati za domnevne ocene vatikanskega glasila «Osservatore Romano» glede italijanske politike. In to tem bolj, ker po nekaterih vesteh naj ne bi bil le msgr. Dell'Acqua dovolil omenjenega članka v «Osservatore Romano», ampak naj bi bil Fanfani sam tisti, ki je že nekaj tednov skušal doseči poseg cerkvenih hierarhij v diskusijo o sodelovanju med katoličani in socialisti!

Prejeli smo

PRAVNIK. — Glasilo za pravno teorijo in prakso. Letnik XI. štev. 11—12. Izdaja Društvo pravnikov LRS. Uredništvo: Ljubljana, Trg revolucije 1.

MEDJUNARODNA POLITIKA — Letnik VIII., štev. 167. Izdaja Zveza novinarjev Jugoslavije. Uredništvo: Beograd, Jovanova 16.-III.

SODOBNA POTA — Glasilo Zveze svobod in prosvetnih društev Slovenije l. 1957, štev. 2, Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva 7.

EISENHOWER - MAC MILLAN

Srečanje na Bermudih

Pobožne želje angleških konservativcev

Ko je bilo na začetku tega meseca treba izbrati konservativnega kandidata sekcije Beckenham za bližnje volitve, se je zgodilo nekaj neverjetnega: nekega kandidata so odklonili zato, ker je njegova mati Američanka! Rekli smo, da je to neverjetno. Toda zgodilo se je, in to nam more služiti kot znak razpoloženja in odnosa nekega dela Angležev do Amerike. Amerika in Američani so danes zelo nepopularni v Veliki Britaniji, zlasti pa med konservativci.

Uradni organ konservativne stranke «Daily Telegraph» je nedavno objavil uvodnik, v katerem je s precejšnjim sarkazmom obtožil Dullesa, da je s svojo «*neumno in zlobno politiko*», skopal globok prepad med Ameriko in Veliko Britanijo.

Razume se, da gre pri tem za odnos Združenih držav najprej do sueške krize po nacionalizaciji prekopa, nato pa tudi do samega napada, ki se je sramotno zaključil tudi po zaslugi Američanov. Ali morejo tisti, ki so bili za politiko «močne roke» na Srednjem vzhodu to pozabiti in iti mimo tega? Ali se morejo sprijazniti z idejo, da se Američani utrdijo na pozicijah Srednjega vzhoda, s katerih so bili oni pregnani?

Toda eno so občutki in razpoloženja, drugo pa je stvarnost in nujnost. Čez «globoki prepad» je treba vzpostaviti kakršni koli most. Angleški ministrski predsednik Mac Millan je takoj po zaključku egiptovske operacije skušal priti v stik z Eisenhowerjem, pa tudi francoski ministrski predsednik Mollet je to želel. Toda Eisenhower je tedaj odklonil zamisel o nekem trojnem sestanku. Bilo je sklenjeno, da bosta britanski in francoski ministrski predsednik prišla vsak zase na razgovore z Eisenhowerjem, ki se mu glede tega niti ni mudilo. Končno je Mollet bil v Washingtonu, Mac Millan pa se sedaj razgovarja z Eisenhowerjem na Bermudih. Sest dni se je Eisenhower vozil po oceanu in se skušal odpočiti, preden se je sestal z Mac Millanom.

Za sestanek na Bermudih ni bilo nekega utrjenega dnevnega reda. Mogoče je domnevati, da bosta Eisenhower in Mac Millan pretresla nekatera važna in sporna vprašanja, toda v središču razgovorov bo vendarle Srednji vzhod. Že prvi dan razgovorov je bil povsem posvečen temu vprašanju. V kakšnem smislu je Mac Millan postavil Srednji vzhod pred Eisenhowerjem? Morda bi našli pojasnilo za to v vprašanju, ki ga postavlja «Manchester Guardian»: «*Ali bo bermudski sestanek v skupnem komunikeju objavil, da Združene države, Velika Britanija in Francija nameravajo sedaj voditi na Srednjem vzhodu skupno politiko?*»

To naj bi bil torej moral biti cilj Mac Millanovih naporov: vrniti se na neki način, ob strani Američanov, na pozorišče Srednjega vzhoda. Kljub temu, da omenjamo pozorišče, ne gre za preprosto predstavo, ampak za določeno vplivanje na razvoj stvari na Srednjem vzhodu.

Pred Bermudi sta se sestala v Parizu Mac Millan in francoski ministrski predsednik Mollet. Kakor zatrjujejo, sta se sporazumela glede stališča do Američanov. Že ob priliki svojega sestanka z Eisenhowerjem v Washingtonu je Mollet skušal sprožiti isto vprašanje. Toda v poročilu o tem razgovoru smo opazili, da želi biti Eisenhower vendarle sam na Srednjem vzhodu, kljub temu, da baje upošteva koristi vseh zapadnih dežel. Sedaj bi Mac Millan moral ponovno omajati te ameriške pridržke. V članku nekega uglednega angleškega komentatorja je rečeno, da po nesrečnem napadu in porazu Angleži vedo, da se je njihov vpliv na Srednjem vzhodu zelo zmanjšal, toda smatrajo, da ni padel na ničlo, da je tam vendarle ostalo še nekaj britanskega vpliva in da je moč pridobiti znaten del izgubljenega. Če bi pri tem Amerika pomagala, bi Velika Britanija mogla na Srednjem vzhodu ponovno igrati neko vlogo in na tradicionalen način obdržati neko ravnotežje. Seveda brez Amerike to ne bi šlo.

Kljub temu, da bo v vsakem primeru vse, kar se bo dogajalo na Srednjem vzhodu, predvsem v znaku pobude in avtoritete Združenih držav, Mac Millan ne bi hotel na primer, da bi se vprašanje režima na sueškem prekopu reševalo jutri le med Egiptom in Združenimi državami, in da bi se (tudi če bi rešitev ustrezala) postavila Velika Britanija pred izvršeno dejstvo. Prav tako želi Velika Britanija biti aktivni partner tudi glede drugih vprašanj, ne pa pasivno čakati na rešitev.

V teh dneh na pr. London že pojavlja s sugestijami, ki bi jih baje morali sprejeti, da bi prišlo do likvidacije napetosti med Egiptom in Izraelom. Britanski minister zunanjih zadev Selwyn Lloyd je 14. t. m. predložil v spodnjem domu naslednje stališče: Arabcem je treba nuditi jamstva proti obnovljenemu izraelskemu ekspanzionizmu. Nato je treba potegniti dokončno mejo, ki bi zainteresirane stranke nanjo pristale in se obvezale, da jo bodo spoštovale. Poleg tega je potrebno doseči sporazum o regulaciji in izkoriščanju vode reke Jordana, s čimer bi pripomogli k rešitvi vprašanja palestinskih beguncev.

Toda z ameriške strani ni do sedaj še nobenega znaka da je Washingtonu vseč zamisel angleškega sodelovanja v tem primeru. Američanov ne preseneča niti pisanje angleškega tiska, ki pravi, da se po eni strani ne sme zahtevati v Evropi popolna atlantska solidarnost, po drugi strani pa na Srednjem vzhodu ignorirati evropske velike države in izvajati ameriški ekskluzivizem.

Na Bermudih bo seveda govora tudi o drugih vprašanjih, toda vsako izmed njih bo v senci in pod vplivom vprašanja Srednjega vzhoda.

Po končanih delih pri novem filmu «Bele noči» si je Maria Schell privoščila malo odmora, ki ga izkorišča s sprehodi po Rimu. Ob njej Jean Marais

DVE NOVI DELI NA SLOVENSKEM KNJIŽNEM TRGU

ANDRÉ MAUROIS: Ariel ali Shelleyevo življenje
BOŽO ŠKERLJ: Palme, piramide in puščave

Pri Cankarjevi založbi je v slovenščini izšel prevod romana «Ariel», ki ga je napisal André Maurois. Maurois je eden največjih sodobnih pisateljev Francije, član Francoske akademije in svetovno znan pisatelj. Pri nas ga bolj malo poznamo, čeprav je napisal že vrsto del, ki so prevedena v vse svetovne jezike. Z novo knjigo, s prevodom romana «Ariel» ki je v slovenščini izšel šele več kot trideset let po prvi izdaji v Parizu (leta 1923), bodo tudi naši bralci lahko pobliže spoznali velikega francoskega mojstra peresa.

S tem romanom pa bodo naši bralci spoznali tudi tragično življenje enega največjih angleških pesnikov Percyju Shelleya. Maurois zelo rad sega v zgodovino in tudi v slovenskem prevodu imamo njegovo Zgodovino Anglije. Vendar pa pravi pisatelj, v predgovoru k knjigi o Shelleyu, da je v tem delu želel biti bolj romanopisec kakor pa zgodovinar in kritik. In to nedvomno tudi drži. V «Arielu» nam pisatelj razgrne tragično življenje velikega angleškega pesnika s tako umetniško močjo, da je ta knjiga res samo roman in ničesar drugega. Vsakdo bo lahko pritrdil, da bi lahko celotna zgodba in glavna osebnost tega dela bila docela izmišljeni. In vendar nista. Pisatelj sam zagotavlja, da so vsa dejstva nedvomno resnična in da si sam ni dovolil pripisati Shelleyu nobenega stavka, niti misli, ki ne bi bila omenjena v spominih njegovih prijateljev, v pismih ali pesmih. On sam si je prizadeval le, da bi te resnične elemente spravil v takšen red, da bodo napravili vtis postopnega odstiranja, naravnega razvoja, ki se nam zdi tako značilen za roman. Ne bi se sicer mogli prepričati, če to docela drži. Gotovo je, da si je Maurois kot umetniški oblikovalec pripovedi o Shelleyevem življenju dovolil in moral dovoliti svobodo pri oblikovanju tega biografskega romana. Vendar smemo velikemu pisatelju verjeti, tako da je to delo vendarle resničen odraz tragičnega življenja velikega angleškega pesnika. In pri tem je to odličen roman, ki prevzame bralca, da pred njim doživi vso tragičnost lika Shelleya.

Svoj roman začenja Maurois z opisom Shelleyevega šolanja. Revolucionarnost in upornost njegovega duha sta bila vzrok, da so Shelleya izključili iz šole in da svojih študijev ni mogel dokončati. Potem so bila prva Shelleyeva dela vzrok, da je prišel v spor z očetom, ki mu je ukinil vsako podporo, tako da se je le s težavo prebijal skozi življenje, navezan predvsem nase in na svoje redke prijatelje. Komaj dobrih dvajset let star se je oženil z mladim dekletom, s katerim je imel tudi otroke. Toda tudi ženi je prinesel nesrečo. Po veliki ljubezni si je našel drugo dekle in se odselil od žene, ki pa ni mogla prenesti ločitve in se je utopila. Stalni spori s sorodniki, borba za golo življenje, smrti otrok in prve žene, pri tem pa njegova neupoglijivost in revolucionarnost, vse to je bilo vzrok marsikdaj grenkega in težkega pesnikovega življenja. In ta tragika celotnega življenja je značilna tudi za konec njegovega življenja. Utonil je ob viharju na morju v Italiji.

Do podrobnosti spoznavamo v romanu življenje velikega pesnika. Manj pa njegovo umetnost. In skoraj bi rekli, da ves ta prikaz pesnikovega življenja naravnost terja spoznavanje še Shelleyeve umetnosti. Toda Maurois ni literarni zgodovinar in zato ne načenja v «Arielu» lika Shelleyeve umetniške osebnosti. Morda bi v slovenski izdaji nekaj besed o Shelleyu-pesniku in njegovem delu ter pomenu, vendarle ne bilo odveč. Toda to nima zveze z romanom, ki ga bodo gotovo z užitkom prebirali tudi naši ljudje. Bleščeč stil, bogat jezik in globina misli, vse te značilnosti Mauroisovega pisanja pridejo tudi v tem delu do polne veljave.

Odveč bi bilo zato to še posebej poudarjati.

Slovenski prevod je oskrbel Peter Kalander. Oprema je okusna in primerna.

* * *

Vsa zadnja leta smo ugotavljali, da nam primanjkuje dobro pisanih potopisov, ki jih v slovenščini nimamo dosti, po katerih pa naši bralci stalno povpraševajo po knjigarnah in knjižnicah. Prav poslednji čas pa smo vendarle dobili tudi nekaj tovrstnih knjig. Naj omenimo samo Škerljevo knjigo «Neznana Amerika», Antona Melika potopisno študijo «Amerika in Ameriška Slovenija», Franca Šrimfa knjigo «Evropa - Afrika - Evropa». Vsem tem pa se zdaj pridružuje še potopis «Palme, piramide in puščave», ki ga je napisal Božo Škerlj. Tega pisca smo spoznali že v knjigi o Ameriki, zdaj pa nam je v novi knjigi opisal svoje potovanje po deželah Bližnjega vzhoda, kamor je odpotoval z domačo ladjo.

Avtor nas v potopisu najprej zapelje iz Dalmacije mimo Grčije in Krete na Ciper, Nato opisuje Beirut v Libanonu, Latakio v Siriji in tudi notranjost obeh dežel, kamor je šel na krajši izlet. Nato pa opisuje Egipt, zlasti Kairo in Aleksandrijo ter seveda tudi okolico.

Božo Škerlj je antropolog, univerzitetni profesor v Ljubljani. Tudi njegovi knjigi se pozna, da jo je pisal znanstvenik, ki ve, kaj je treba videti in kaj opisati, da je potopis zanimiv. Zato je knjiga o njegovem potovanju zanimivo, živahno in prijetno napisano delo. Avtor zna gledati svet okoli sebe. Zna ga kritično premotriti in izreči sodbo o njem. Ta sicer ni dokončna, je pa originalna in temelji na lastnih spoznanjih in doživetjih. To pa že veliko pomeni, posebno, ker je ta sodba stvarna in prepričljiva.

Škerlj pa zna svoja doživetja tudi prijetno opisati in to tako, da bralec zares podoživlja v duhu vso avtorjevo pot po neznanih deželah, vse njegove doživljaje in ob branju res uživa. Avtor potopisa zna prikazati življenje na domači ladji, zna tudi izreči kritične pripombe na račun ladijske kuhinje, zna brez olepševanja prikazati pokvarjenost in korupcijo orientalskega življenja, zna prikazati svet, ki ga gleda, opisati ljudi, s katerimi prihaja v stik, zna pa tudi zanimivo, poljudno, pa vendar neoporečno prikazati zgodovino krajev. Vse to pa je tisto, kar ustvarja potopis prijeten, zanimiv in vreden branja. Naši ljudje bodo gotovo z užitkom prebirali te zanimive vrstice o vtisih z Bližnjega vzhoda. Knjiga se zaradi svoje vsebine, posebno pa zaradi načina podajanja dovolj hvali sama. Zato je posebej niti ni treba priporočati.

Sl. Ru.

OBISK PRI ZNANSTVENIH ODPRAVAH NA ANTARKTIKI

Ameriški «standard» brez sesalcev prahu in sveža svinjska pečenka na ruski mizi

Skupine znanstvenikov 12 držav preživljajo sedaj šestmesečno polarno noč, ko termometer seže tudi 70 stopinj pod ničlo - Gre le za znanost?

Za nas se je z včerajšnjim dnem tudi uradno začela pomlad torej doba daljših, toplejših in vsekakor prijetnejših dni, seveda vsaj kar se vremena tiče. Tega pa bi ne mogli reči člani številnih odprav, ki so že dalj časa na Antarktiki v sklopu velikih načrtov v zvezi z geofizičnim letom, kajti pri njih se je včeraj začela temna polarna noč in zima, ki bo trajala šest mesecev, vse do 22. septembra, ko se bo na obzorju ponovno pojavilo sonce. Kakor je bilo težko preživeti šest mesecev trajajoči dan, ko ni sonce nikoli zašlo in, ti je — čeprav hladno — vedno krožilo nad glavo, nič manj mučno ni za človeka, ko ti nekega dne sonce zgine in ga polnih šest mesecev ne boš več videl in te bo ves čas ovijala tema ali vsaj gost mrak in se bo obzorje le redkokdaj malo osvetlilo ob kakem polarnem siju.

Prej smo rekli, da je na Antarktiki več odprav. Ker pa bi bilo predolgo opisati vse in ker smo o tem v našem dnevniku že pisali, bomo obiskali le tri najvažnejše odprave, ki zaradi svoje važnosti in tudi zanimivosti to pozornost zares zaslužijo.

Stopimo najprej k ameriški odpravi. Ta odprava je trenutno razmeroma maloštevilna, saj bo preživelo zimo na Antarktiki le 18 Američanov. Toda priprave za to so bile izredno velike ,rekli bi prav po ameriško bogate. Priprave so se začele pred leti in pri njih je sodelovalo veliko število ljudi. Samo pri pripravah baze «Mc Murdo Soundu» in baze «Little America» je delalo 1800 oseb. Zato pa je osemnajstim osebam, ki bodo tu preživele zimo, priskrbljena vsa udobnost. Ti ljudje nimajo na razpolago le najnujnejših potrebščin, s katerimi se zadovoljijo po navadi pogumni raziskovalci, ampak vprav vse, kar spada v ameriški «standard» od zabojev žvečilnega gumija, pa do hladilnikov. Da, tudi hladilnike so si Američani pripeljali v to ledeno puščavo in to povsem upravičeno, kajti hladilniki so tu malone prav tako potrebni, kakor v naših krajih, ali celo še bolj, kajti marsikatera hrana se pokvari zaradi prevelikega mraza. Računati namreč moramo, da seže tu toplomer včasih tudi na 60 ali celo 70 stop. pod ničlo in pri takem mrazu odpovedo marsikateri zakoni in marsikatera tvarina, celo jeklo, ki postane krhko kot steklo. Zato imajo Američani poleg izredno dobrega motornega parka, številnih letal, helikopterjev, traktorjev in drugih prometnih in tovornih sredstev, tudi celo krdelo eskimskih psov, ki bodo priskočili moštvu odprave na pomoč, ko jim bodo traktorji zaradi zamrznjenja goriv ali zaradi drugih poškodb v zvezi z vremenskimi razmerami odpovedali. Med «hišnimi potrebščinami» pa ni tu zaslediti edinole sesalca prahu, ker na Antarktiki prahu sploh ni. Šest mesecev zime pa je dolga doba, posebno če gre za šest mesecev teme. Zato pa imajo člani ameriške odprave na razpolago svojo biblioteko, kinematografsko dvorano, zbirke plošč in še vrsto najrazličnejših sredstev ter seveda tudi radiooddajno in sprejemno postajo, ki pa jo uporabljajo edinole za povezavo z domovino in pa za stike z ostalimi odpravami na Antarktiki. Vse njihovo življenje je povezano z napornim delom, ki skoroda nima nikake zveze z življenjem v domovini. Edini del dnevnega reda, ki je ostal podoben domačemu, je sobotni «weekend» ko se vsi člani odprave do mrtvega napijejo.

Ko smo tako mimogrede obiskali Američane, stopimo k Rusom. Ruska odprava morda ni tako vsestransko razkošno opremljena, zato pa se Rusom vendarle ni kati, da bi morali kaj pogrešati, kar bi ne bilo za Antarktiko že pravo razkošje. Že takoj v začetku moramo omeniti, da je ruska odprava zelo številna saj šteje okoli 400 oseb, med katerimi je tudi 13 žensk. Ameriški meteorolog Gordon Cartwright, ki je pred kratkim obiskal sovjetsko oporišče «Mirnij», je takole opisal sovjetsko udobnost in gostoljubje: «*Imel sem na razpolago barako, ki je bila mnogo bolj topla kot naše, spal sem na postelji iz pernic, soba je bila vsa na mojo izključno uporabo. Bila je vsa v preprogah, kot prava stara ruska hiša. Sredi sobe je bila krasna velikanska perzijska preproga. Imel sem povrh na razpolago še električni gramofon in normalen telefon s številčnikom. Zjutraj so mi postregli s kaviarom. Opoldne pa s krasno svežo svinjsko pečenko*».

Rusi so namreč pripeljali s seboj na Antarktiko tudi 40 živih prašičev, da bi tu organizirali pravo prašičerejo. V poizkusne namene so pripeljali s sabo tudi 8 ton zemlje in si tu uredili pravi pravcati vrt. Da je njihova odprava zares zelo velika, nam priča dejstvo, da so prispeli sem z dvema 12.000-tonskima ladjama, z velikim številom letal, helikopterjev, traktorjev in mehaničnih sani. Njihovo dosedanje delo se opira na treh oporiščih. Prej smo omenili oporišče «Mirnij». 375 km od tega oporišče je še oporišče «Pionirskaja», 550 km južno od «Pionirskaje» pa še oporišče «Komsomolskaja». V načrtu pa imajo ustanovitev novega oporišča, ki bo v središču Antarktike, kakih 1500 km od prvega oporišča in bo na neki ledeni planoti, ki so jo imenovali «nedostopni tečaj». Za potovanja po tej strahotni ledeni puščavi imajo Rusi na razpolago posebne velike traktorje, katere stalno spremljajo letala ali helikopterji, ki jim sproti javljajo smer in pot. V polarnem poletju, ki je pred dnevi minilo, so Rusi kot prvi v zgodovini proučili tajnostno «oazo», ki so jo bili pred meseci odkrili. Ta «oaza» je dolga 60 km, široka kakih 20 km in posuta z majhnimi jezerci, ob katerih raste nekaj pokrnelih lišajev, torej že izumirajoče rastlinstvo.

Le na kratko bomo omenili še Angleže. Njihova odprava na Južni tečaj je sicer po sredstvih skromnejša, njihov načrt pa še najbolj drzen. Njihov načrt namreč predvideva pohod preko vse «nove celine» od Weddellovega morja na strani Antarktike, ki gleda proti Afriki, do Rossovega morja, ki je nasproti Novi Zelandiji. Pri tem tveganem potovanju jim bodo služili posebni traktorji, ki so jih imenovali «snežene mačke» in so značilni po tem, da imajo štiri samostojne med seboj ločene gosenice, ki jim zagotavljajo povsem svobodno premikanje po kakršnem koli slabem terenu. Toda tudi Angleži vedo, da stroj včasih odpove in imajo zato s sabo večja krdela eskimskih psov.

Žal ne moremo v tem članku opisati vseh težkoč, na katere naletavajo ti pogumni ljudje, ki so se odpravili na Južni tečaj, vendar bomo za zaključek omenili sledečo ugotovitev: Vseh odprav na Antarktiki je 12. Vse odprave zatrjujejo, da jim gre za vzvišeno znanstveno delo v zvezi z geofizičnim letom. Toda Antarktika je že pred leti zaslovela kot bogata celina, kjer naj bi bila velikanska ležišča premoga, nafte in celo urana. Znanstveniki prepričljivo zatrjujejo, da te celine nihče dodobra še ne pozna. Toda z druge strani se širijo glasovi da njihova velika vnema temelji tudi na tem bogastvu in pa seveda na strateškem položaju Antarktike, ki bi v primeru morebitne vojne znala služiti kot idealno oporišče za južno poloblo, kot si je to zamišljal že sam Hitler. Pa naj bo kakor koli; prav gotovo nam bodo podatki vseh odprav vendarle pomagali, da bomo podrobneje spoznali ta del sveta, ki je bil doslej manj poznan kot Luna.

Član ameriške odprave ob ameriški zastavi, ki naj pomeni, da so tudi Američani na Antarktiki

Letališče na ruskem oporišču «Mirnij», kjer vidimo sovjetski helikopter ob vzletu, v ozadju pa dvomotorno letalo

36. RAZPRAVA NA VELIKEM PROCESU V BENETKAH

Nervoza v obrambnem kolegiju povzročila izpraznitev dvorane

Zdi se, da so začeli ljudje na benečkem procesu izgubljati živce. Po vrsti zares dolgočasnih razprav je prišlo včeraj do izredne razgibanosti, vendar pa ne toliko na račun kakih posebnih elementov, ki bi bili prišli na dan, kolikor zaradi prepira med predsedstvom in odvetniki obrambe, ki so kar rjoveli. K temu se je pridružilo še občinstvo, ki je odobravalo postopek predsednika sodišča. Zato je prišlo do takega trušča, da je predsednik sodišča razpravo prekinil.

Ton včerajšnji razpravi sta dala novinar Bruzzese in polkovnik Zinza. Kot smo že včeraj pisali, je dr. Bruzzese v nekem pismu, ki ga je pred dnevi poslal sodišču, govoril i o Pierovem očetu Attiliu Piccioniju, i o polkovniku Zinzi s katerim je sodeloval pri raziskovanju «zadeve Montesi», seveda za svoj časopis. Takoj v začetku razprave pa je državni tožilec dr. Palminteri pozval sodišče, naj se omeji le na konkreten problem, kdaj je Wilma Montesi usodnega dne šla od doma. Ker pa je vse ostalo, kar zadeva Bruzzesejevo pismo, močno politično pobarvano in bi morebitno obravnavanje Piccionijevega joka v uredništvu lista «Civiltà Cattolica» in ustreznih insinuacij na račun drugih osebnosti iz vodstva Krščanske demokracije, moglo morda postati za sedanje vodstvo KD preveč nerodno, se je občinstvo začelo ob tem sklepu razburjati, ker mu je državni tožilec izmaknil tako prijeten zalogaj.

Novinar dr. Bruzzese pač pove, da je po naročilu založnika lista prevzel nalogo, zbirati podatke o zadevi Montesi in predvsem o uri, kdaj je Wilma odšla od doma. Po njegovih ugotovitvah Wilme ni videla oditi iz hiše le vratarica Roscini, ampak tudi neki Bianchi ali Bianco, ki je tedaj stanoval v isti hiši, kjer je stanovalo nesrečno dekle. To je dr. Bruzzeseju povedal odvetnik dr. Albertazzi, ki je to Bruzzeseju zaupal na cesti v družbi z nekim drugim odvetnikom. Dr. Bruzzese se je lotil iskanja tega Bianchija, vendar brez uspeha. Založnik lista Carboni pa je bil glede vse te zadeve zelo previden in ni hotel, da bi se časopis v tej zadevi zaletel. Zato je prosil pomoči tudi polk. Zinzo, ki se je z zadevo ukvarjal. In sklenjeno je bilo, da bosta Bruzzese in Zinza sodelovala in se med seboj obveščala, časopis pa bi objavljal le tiste vesti, ki bi ne mogle škodovati preiskavi.

(*Nadaljevanje na 4. strani*)

Nesporazum

— *Toda zakaj mi nisi povedal, da je riba določena za tvojo prirodoslovno zbirko, jaz pa sem se tako mučila, da sem jo lepo pripravila...*

Goriško-beneški dnevnik

Občinski svet pričel razpravo o deželni avtonomiji

Battello (KPI) obsodil osnutek statuta ki sploh ne omenja pravic naše manjšine

Avtonomna dežela bo mnogo koristila gospodarskemu in socialnemu napredku naših krajev, če bodo izvoljeni v njene organe ljudje, ki bodo razumeli njeno važnost

Sinočnja seja mestnega sveta v Gorici je bila v celoti posvečena razpravi o deželni avtonomiji. Bila je nedvomno ena izmed redkih sej mestnega sveta, na kateri dobi poslušalec šele predstave o važnosti tega upravnega organa.

V začetku seje je skrajna desnica pokazala težnjo, da se prenese razprava o avtonomiji na poznejši datum in se prične diskusija o prosti coni. S tem predlogom je očitno nameravala zmanjšati pomen deželne avtonomije, ki jo desnica smatra za nič manj kot «atentat na Gorico», kot je v svojem govoru označil monarhist odvetnik Pedroni. Demokristjanska večina, ki podpira ustanovitev deželne avtonomije, in leva opozicija sta ta manever preprečili z glasovanjem. Najprej je župan prečital tri predložene interpelacije: monarhistov, komunistov in misinov. Potem pa je voditelj skupine demokristjanskih svetovalcev Calderini prečital resolucijo v prid deželne avtonomije, v kateri vidi rešitev gospodarskih in socialnih vprašanj, ter predlagal ustanovitev dežele s posebnim statutom.

V začetku diskusije je župan zabeležil imena prijavljenih govornikov, ki so bili monarhist odv. Pedroni, Battello (KPI), Venuti (MSI), Calderini (KD), Zucali (PSDI) in dr. Kacin (SDZ).

Prva je bila interpelacija predstavnika monarhistične stranke in je temeljila na pravnih domnevah, ki so govornika privedla do sledečega zaključka. Če se že mora govoriti in sklepati o deželi, ki naj bi bila tako «lepa» in «dobra», tedaj naj se govori o deželi, ki ima spodnjo mejo pri reki Mirni v Novem gradu. Govor, ki je bil poln retoričnih fraz in ki dokazuje, da predstavniki desnice nočejo razumeti pomena deželne avtonomije, je zaključil s pozivom, naj se «prepreči atentat na Gorico, kot se je preprečil leta 1946».

Sledil je govor svetovalca Battella (KPI), ki je poudaril, da smatra deželno avtonomijo za nekaj bistveno važnega za gospodarski razvoj našega mesta in dežele. Dotaknil se je Pedronijevega govora, ki ga je označil za nacionalističnega.

«Mi menimo», je rekel Battello, «da so minili časi za takšno govorjenje».

Ker je Krščanska demokracija v Zgornjem Poadižju vnesla v posebni statut določilo o pravicah manjšine, je govornik izrazil začudenje, zakaj so bila ta določila za slovensko manjšino v zakonskem osnutku goriških in videmskih demokristjanov izpuščena.

Ker obstaja prikrita želja nekaterih krogov, da bi parlamentu potekla njegova upravna doba, preden bi lahko sklepal o vprašanju naše dežele, je Battello izjavil, da bo KPI predlagala na tem zasedanju občinskega sveta sprejetje resolucije s pozivom na vse stranke, naj se potrudijo, da bo čimprej uzakonjena naša deželna avtonomija.

Seja se bo nadaljevala v torek ob 18. uri.

Interpelacija o stavki električnih varilcev CRDA

Pokrajinski svetovalci Poletto, Bergomas in Selli so poslali pokrajinskemu predsedniku odv. Culotu interpelacijo v zvezi s stavko električnih varilcev v CRDA v Tržiču. Interpelacija se glasi:

«Tržiška javnost kakor tudi javnost goriške pokrajine je z začudenjem sprejela ravnanje tržiškega ravnateljstva CRDA v zvezi s sporom, kategorije električnih varilcev, ki so pričeli stavkati z namenom, da se prične razprava o njihovih zahtevah po izenačenju tarif s tarifami, ki veljajo v CRDA v Trstu.

Predvsem pa jo je začudilo dejstvo, da tako ravna prav ravnateljstvo ene izmed industrij IRI - FIM, ki jo nadzoruje država in ki spada pod novoustanovljeno ministrstvo za državne naložbe: tako obnašanje ravnateljstva je v očitnem nasprotju z duhom pozdravnega govora predsednika republike Gronchija in s programskimi izjavami odgovornih voditeljev IRI.

Zaradi tega podpisani predlagajo, naj se v splošnem interesu industrije in delavcev čimprej sestane pokrajinski svet z namenom, da se spor pravično reši».

Danes ob 16. uri seja pokrajinskega sveta

Svetovalci bodo nadaljevali razpravo o avtonomni deželi

Danes ob 16. uri se bodo v občinski dvorani na Korzu Verdi ponovno sestali pokrajinski svetovalci, ki bodo nadaljevali razpravo o deželni avtonomiji, za katero številni svetovalci še niso objasnili svojega stališča, odnosno stališča strank, katere zastopajo v tem najvišjem upravnem organu naše pokrajine.

Hud padec motociklista

Ob 16.30 so sprejeli v goriški bolnišnici na zdravljenje 45-letnega Amalija Spizza iz Mosse, ki se je na obisku v Krminu precej hudo ponesrečil z motociklom. Iz doslej neznanih vzrokov se je Spizza prevrnil z vozila in se pri tem močno ranil v desno roko ter si poškodoval obraz, zaradi česar bo ostal na zdravljenju 10 dni.

Včeraj na prizivnem sodišču

S puško streljal na ulične svetilke

Mladenič puške sploh ni prijavil - Tudi ostale obsodbe goriškega pretorja potrjene

Včeraj je bilo na goriškem sodišču več prizivnih razprav, ki pa so se v glavnem zaključile zelo slabo za prizivnike. Sodniki so namreč prizive sprejeli, vendar potrdili prvotne obsodbe in vložilcem prizivov naložili še poravnavo dodatnih sodnih stroškov.

Med ostalimi prizivnimi razpravami je bila tudi razprava proti 20-letnemu študentu Dariju Grusovinu iz Ul. Favetti 14, katerega je goriški pretor lansko leto obsodil pogojno na 2 meseca in 30 dni zapora in plačilo 3.000 lir globe, ker je hranil puško, ne da bi jo prijavil policijskim oblastem.

31. januarja lanskega leta ponoči so namreč agenti javne varnosti v službi v Ul. Favetti opazili dva mladeniča, ki sta se igrala s puško in nenadoma je eden izmed njiju na vogalu z Ul. Croce puško naperil na cestno svetilko in ustrelil ter seveda svetilko razbil. Isto sta mladeniča storila tudi s cestno svetilko na vogalu Ul. Favetti z Ul. Vaccano. Agenta sta se mladeničema približala in zahtevala, da jima sledita na policijo. Tu so ugotovili, da je v svetilko streljal Grusovin, čigar last je puška tudi bila, medtem ko mu je prijatelj Virgilio Bruli le stal ob strani v tej nenavadni in vendar za njiju prijetni dogodivščini, ki bi se brez prisotnosti agentov lahko veselo zaključila. Tako pa je prišlo na dan, da je sicer Grusovin postal lastnik puške «Flobert» potem ko je je kupil v trgovini Bombi na Travniku, vendar orožja ni prijavil policiji, kakor mu je trgovec naročil.

Pred goriškimi sodniki se je včeraj Grusovin moral znova zagovarjati; dejal je, da ni poznal zakonskih predpisov, čeprav je to njegovo trditev trgovec že zdavnaj ovrgel. Končno so sodniki Grusovina spoznali za krivega in mu poleg pretorjeve kazni naložili še nove sodne stroške.

* * *

45-letnemu Vittoriu Colausigu iz Gradiške je prizivno sodišče tudi potrdilo prvotno obsodbo in mu naložilo nove stroške. Zadeva tega drugega vložitelja prizива je bila čisto družinskega značaja. Colausig se je potem, ko je ostal vdovec, vnovič poročil že novembra meseca lanskega leta. Takrat se je tudi preselil k nevesti Ani Kravanja v Gorico na Trg Cavour 6. S seboj je privedel tudi 10-letnega sina, medtem ko je žena pripeljala v zakon tudi majhno deklico. Že prve dni se je med zakoncema vnel prepir, najprej zaradi slabega gospodinjstva Kravanje, potem pa zaradi njenega odnosa do moževega sina. Vsak dan je bilo življenje nove družine nemirnejše in končno se je Colausig odločil in se s sinom vred vrnil nazaj v Gradiško.

Žena — ne bodi lena — je stopila na policijo in prijavila moža, da jo je brez vzrokov zapustil in da ni poskrbel za njeno hčerko, kakor predpisuje zakon.

Colausig je moral najprej na policijo, potem pa pred pretorja. Tu je povedal, da s takšno žensko, ki ji ni bilo do tega, da bi vsaj pošteno skuhala človeku, ki je zanjo skrbel in delal in ki je od vsega začetka sovražila njegovega sina, pač ne more več živeti. Colausig je tudi dokazal, da je, dokler sta živela skupaj, vso plačo pustil doma. Toda vse to ni pomagalo in nesrečni vdovec je bil obsojen na pogojno kazen plačila 1.500 lir kazni. Tudi včerajšnji priziv ni zalegel

* * *

Prvotno kazen so včeraj potrdili tudi 23-letnemu Brunu Gregorinu iz Pierisa, ki je 5. junija 1955. leta povzročil pred sodnijo v Gorici prometno nesrečo, pri kateri je bil precej hudo ranjen Ennio Rubino iz Gorice.

Omenjenega dne je proti nevarnemu križišču pri sodniji vozil iz Ul. Nazario Sauro na vespi Rubino; iz Ul. V. Veneto pa je na motorju «Ducati» prihajal Gregorin; zdi se, da Gregorin ni bil dovolj pazljiv in je tudi skozi križišče vozil z isto naglico. Prišlo je seveda do trčenja, pri katerem sta se oba motociklista prevrnila. Kasneje so ju spravili v bolnišnico, kjer sta ostala teden dni.

Rubino je seveda Gregorina tožil in tožbo na goriški preturi tudi dobil. Pretor je namreč Gregorina obsodil na 30.000 lir kazni in plačilo stroškov civilne stranke, ki so znašali 25.000 lir. Kasneje se je obsojenec pritožil na prizivno sodišče, ki pa mu je kot že omenjeno prvo kazen potrdilo

IZ DOBERDOBA

31. marca občni zbor domače hranilnice

V nedeljo 31. marca dopoldne bo v Doberdobu na sedežu posojilnice redni občni zbor Delavsko - kmečke posojilnice. Člani bodo pregledali obračun za preteklo leto ter izvolili nov odbor, ki bo upravljal posojilnico za dobo nadaljnjih treh let. Vabimo vse člane, da se občnega zbora polnoštevilno udeleže.

V 2. polovici februarja 303 menični protesti

V goriški pokrajini so v drugi polovici februarja zabeležili 303 menične proteste, ki so jih objavili v seznamu goriške trgovinske zbornice, na podlagi sporočil goriškega sodišča od 9. marca.

V naslednjem objavljamo število meničnih protestov po občinah: Krmin 25, Doberdob 2, Dolenje 1, Farra 7, Gorica 125, Gradiška 22, Gradež 14, Tržič 69, Mossa 3, Ronke 9, Zagraj 12, Škocjan 5, San Pier 2, Sovodnje 1, Štarancan 1, Turjak 5.

Kos železa mu je padel na roko

Včeraj ob 11. uri so pripeljali z avtom Zelenega križa v ambulanto goriške podružnice za pomoč ranjenim delavcem 53-letnega Marija Sussija iz Ul. del Carso 6. Sussi se je ponesrečil na delu v Safog; kos železa mu je padel na desno roko in mu pokvaril sredinec.

DEŽURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Urbani-Albanese Korzo Italia 31, tel. 24-43.

— KINO —

CORSO. 17.15: «Kakor listje v vetru» («Come le foglie al vento»), L. Bacall, R. Hudson, v technicolorju in cinemascopu.

VERDI. 17.00: «Ženske, kocke in vragi», v technicolorju.

CENTRALE. 17.00: «Graščakinja iz Libanona», G. M. Canale, v estmacolorju.

VITTORIA. 17.00: «Peccato di castità», Antonio Cifariello, Giovanna Ralli; mladini izpod 16 let vstop prepovedan.

MODERNO. 17.00: «Pekel v Jumi».

Nervoza v obrambnem kolegiju povzročila izpraznitev dvorane

(Nadaljevanje s 3. strani)

Za dr. Bruzzesejem je na vrsti polkovnik Zinza. Polk. Zinza se je z zadevo Montesi ukvarjal delj časa. Zato ni nič čudnega, da ga je občinstvo sprejelo z velikim zanimanjem. Priča pove, da se je z novinarjem Bruzzesejem zares poznal in da sta dejansko sodelovala, ker mu je sam predsednik Sepe svetoval ali celo naročil, naj stopi v stik s Carbonijem, da bi se dogovorila o sodelovanju z Bruzzesejem. Zinza pa takoj pove, da je zadeva Bruzzese kmalu propadla, kajti tisti človek, ki je poznal osebo, ki da je videla Wilmo oditi od doma 9. aprila okoli 17. ure in 20 minut, in za katerega je vedel le dr. Albertazzi, ni hotel o tej zadevi ničesar vedeti, ničesar izdati. Kot smo že prej rekli sta dr. Bruzzese in Zinza v iskanju te osebe pogorela in dr. Sepe je zato poveril Zinzi drugo zadevo, namreč poizvedovanje o posojilu 18 milijonov lir, ki naj bi ga bil hotel vzeti v banki Istituto Medio Credito Romano Wilmin oče Rodolfo Montesi. O tem posojilu je dr. Sepeja pravtako obvestil Carboni. Ta podrobnost, ki je nova tako za sodišče, kakor za številno občinstvo, je napravila ozračje še bolj napeto kot je bilo prej. Toda ko polkovnik Zinza pove, da bi moral dati «avallo» za posojilo Ugo Montagna, se je v vsej dvorani zaslišal močan šepet, ki je odražal odkrito ogorčenje ali začudenje. Odvetniki obrambe so ob tej vesti postali zelo nervozni in že iskali nova vprašanja. Vtem pa je državni tožilec vprašal pričo še to, kaj je na tem, kar je napisal dr. Bruzzese, češ da je nekdo skušal nanj vplivati, naj zadeve ne rine do konca. Polk. Zinza pa odločno zavrača to namigovanje, ker da tega ni bilo, ker če bi bil kdo kaj takega le poskušal, bi ga bil dal takoj aretirati.

Ko pa priča nato pove, da se je s tem negativnim uspehom končala njegova preiskava glede posojila Wilminemu očetu, da pa je bilo naknadno ugotovljeno, da na stvari ni nič res, je obramba kar podivjala, češ zakaj ni teh dokumentov v procesnih spisih. Ko pa so odvetniki skušali predsedniku očitati, da v svoji funkciji ni korekten in ker je občinstvo ta očitek obrambe grajalo in predsedniku sodišča ploskalo, je dal ta dvorano izprazniti.

Po štiridesetih minutah se je razprava nadaljevala, vendar ne več o zadevi posojila, ampak se je začelo govoriti o dekletu, ki je prinesla duhovniku Onnisu ono znano pismo, v katerem je govora o mamilih. To dekle je na procesu poznano pod vzdevkom «Gianna la rossa». Tudi s to zadevo se je ukvarjal Zinza in po njegovih izjavah, se mu je zdelo, da ni to dekle nihče drug kot A. M. Caglio. Sam Zinza jo je baje videl, ko je imela lase, ki so bili tako barvani, da je imela barva njenih las rahel rdečkast odtenek.

Za Zinzo je prišel na vrsto frizer Pescatori, ki je govoril o dveh telefonskih razgovorih, ko sta s Cagliovo iskala odvetnika, ki ga je ta potrebovala.

Športni dnevnik

25. kolo italijanskega nogometnega prvenstva

Borba za obstanek v A ligi postaja vedno bolj dramatična

Za Triestino je tekma z Genoo odločilne važnosti - Marjanovičev Torino pred «veliko maturo»

V jutrišnjem, 25. kolu italijanskega nogometnega prvenstva so na vrsti naslednja srečanja: Fiorentina - Roma, Inter - Torino, Juventus - Atalanta, Lazio - Napoli, Padova - Palermo, Sampdoria - Lanerossi, Spal - Bologna, Triestina - Genoa, Udinese - Milan.

Iz razporeda tekem je razvidno, da je glavna značilnost 25. kola v tem, da so enajstorice, ki se borijo za drugo mesto oz. za rešitev, angažirane skoraj na isti način: Fiorentina, Lazio in Inter bodo igrali na domačih tleh, Atalanta, Palermo, Genoa in Lanerossi pa na tujih. Seveda je vprašanje rešitve trenutno mnogo važnejše in zato tudi zanimivejše kot vprašanje zasedbe drugega mesta, ki je zgolj platoničnega značaja. Poglejmo zato nekoliko kakšen je položaj na dnu klasifikacijske lestvice:

Atalanta, Palermo in Genoa imajo po 20 točk, njih vrstni red pa določa razmerje v golih. Seveda je le malo verjetno, da bi ta vrstni red ostal tudi po jutrišnjih tekmah. Pred vse tri enajstorice se z vso resnostjo postavlja nujnost zmage, ker predstavlja vsaka izgubljena točka za njih korak bliže k izpadu. V še težjem položaju pa je Lanerossi, ki ima le 19 točk. Kakšni so njihovi izgledi za jutri? Genoa ima za nasprotnika Triestino, ki je sama angažirana v borbi za obstanek in bo zato seveda napela vse sile, da si zagotovi obe točki. Kljub temu, da preživlja krizo zaradi obolelosti večjega števila standardnih igralcev, je po našem mnenju Triestina favorit. Palermo ima za nasprotnika Padovo, ki tudi ne plava v posebno zanesljivih vodah. Na papirju je favorit Padove, toda računati je treba z dejstvom, da se Palermo vrača v formo in da ni izključen vsaj polovični uspeh Sicilijancev. Atalanta se bo pomerila z Juventusom. Njeni izgledi na pozitivni rezultat so minimalni. Enako je z Lanerossijem, ki bo proti Sampdorii le s težavo kaj opravil.

Če bi se naša predvidevanja uresničila, bi v praksi to pomenilo, da bi v jutrišnjem kolu moralo priti do precejšnje, čeprav seveda še ne dokončne, selekcije na dnu, oz. do večje izolacije kandidatov za izpad. Lahko pa se zgodi tudi drugače, namreč, da katero od gostujočih moštev preseneti z zmago. V tem primeru se bo položaj še bolj zamotal in negotovost se bo podaljšala se za nekaj časa in morda tudi prav do poslednjega kola.

Toda poleg omenjenih enajstoric so še druge, ki si ne morejo privoščiti pokoja. Med te sodijo Bologna, Juventus, Udinese, Spal s 23 točkami in Torino z 22 točkami. Le en sam spodrsljaj jih lahko vrže v vrtinec smrtnega plesa, zato se obeta na skoraj vseh igriščih velika borba.

Drugače pa je seveda v zgornjem domu, kjer gre poslej, ko je vprašanje prvega mesta že v arhivu, bolj za prestiž kot pa za kaj drugega. Borba za drugo mesto bo sicer še zanimiva, v nobenem primeru pa ne dramatična. Po našem mnenju imata največ možnosti za zasedbo častnega mesta Fiorentina in Lazio potem ko so Napoli, Sampdoria in Roma ze odpadli. Inter pride lahko tudi še v poštev, kar pa je v največji meri odvisno ravno od jutrisnjega srečanja s Torinom. Če zmaga Torino — kar ni izključeno — potem je Interju odklenkalo.

NOGOMET

DUNAJ, 22. — Bivši trener Honveda Jenoe Kalmar, je podpisal pogodbo za eno leto kot trener avstrijskega moštva Wacker, ki nastopa v I. avstrijski ligi. Kalmar je pred časom zaprosil za politični azil v Avstriji. Wacker je trenutno drugi na klasifikacijski lestvici.

Naša prognoza

Fiorentina-Roma	1
Inter-Torino	X 2 1
Juventus-Atalanta	1
Lazio-Napoli	1 X
Padova-Palermo	1 X
Samp-L. R. Vicenza	1
Spal-Bologna	1 X
Triestina-Genoa	1
Udinese-Milan	X 2
Bari-Catania	1 X 2
Verona-Alessandria	1
Cremonese-Salernitana	1
Reggiana-Lecco	1
Messina-Cagliari	1 X
Sanremese-Mestrina	1

BOKS

Cohen napoveduje Halimijevo zmago

ELISABETHVILLE, 22. — Bivši svetovni prvak petelinje kategorije Robert Cohen, ki je moral prepustiti svoj naslov D'Agati lani 29. junija v Rimu, je mnenja, da bo Halimi pred svojim občinstvom v Parizu premagal D'Agato po točkah. Cohen je tudi dostavil, da bi bila njegova prognoza naklonjena D'Agati, če bi bil dvoboj v Rimu. Dejal je, da D'Agata ni stilist pač pa da ljubi borbo, Halimi pa po njegovem mnenju ni ne eno ne drugo.

* * *

LONDON, 22. — Peter Waterman, ki se bo maja boril v Rimu za naslov evropskega prvaka welter kategorije z Italijanom Emiliom Marconijem, je izjavil, da se uči italijanščine, kar naj bi mu po njegovem mnenju koristilo med borbo.

FLORENCA, 22. — Jutri se začne v Florenci kongres italijanske boksarske zveze, na katerem bodo proučili državno in mednarodno boksarsko aktivnost s posebnim ozirom na olimpiado v Melbournu.

SAH

Včeraj samo prekinjeni partiji

SOMBOR, 22. — Danes so na jugoslovanskem šahovskem prvenstvu odigrali samo prekinjeni partiji: Trifunović

PIRC

Udovčič 1:0, Tot - Djuraševič ponovno prek.

Stanje po 21. kolu: Gligorić 14, Ivkov 13,5, Karaklajić 13, Matulović in Trifunović 12,5, Pirc, Udovčič 11,5, Nedeljković, Vukovič 11, Rabar, Vukčević 10, Bogdanović, Rakić 9,5, Tot 9 (1), Milić, Puc, Janošević 9, Djuraševič 8,5 (2), Cuderman 8, Bradvarević 7,5 (1), Smailbegović 7,5, Marić 6,5, Kozomara 6.

UMETNO DRSANJE

BARCELONA, 22. — Španska drsalna zveza je angažirala Italijana Piera Barresija kot trenerja španskega moštva za umetno drsanje.

KOSARKA

PARIZ, 22. — Francoska košarkarska zveza proučuje možnost organizacije srečanja z italijansko košarkarsko reprezentanco za marec prihodnjega leta.

Poskusne vožnje v Sebringu

Nov rekord Fangia z avtom Maserati

Drugi najhitrejši v poskusnih vožnjah je bil Italijan Musso z avtom Ferrari 3500

SEBRING, 22. — Včeraj so se začele prve oficialne poskusne vožnje za 12-urno avtomobilsko dirko v Sebringu, ki bo jutri z začetkom ob 10. uri po lokalnem času. Poskusne vožnje so trajale do 05. ure po italijanskem času in se bodo nadaljevale jutri ves dan.

Najhitrejši je bil včeraj Argentinec Manuel Fangio, ki je z avtom Maserati 4500 dosegel čas 3'25"2, s katerim je poluradno potolkel rekord kroga, ki ga je dosegel lani Anglež Mike Hawthorn z avtomogilom Jaguar s časom 3'29"7. Drugi najboljši čas je postavil Italijan Luigi Musso z avtom Ferrari 3500, ki je 8700 m dolgo progo (1 krog dirkališča) prevozil v času 3'25"5. Anglež Stirling Moss je z istim avtom kot Fangio dosegel čas 3'26"2, De Portago s Ferrari 3'29" in Hawthorn z Jaguarjem 3'28".

Fangio in Moss sta včeraj preizkusila tudi nov ameriški dirkalni avto Chevrolet Corvette, ki je v prejšnjih dneh večkrat dosegel rekordni čas. Fangio, ki je dosegel čas 3'27", je po vožnji dejal, da je Corvette dober avto, ki lahko gre še hitreje. Avto Corvette bosta na dirki vozila Amerikanec John Fitch in Italijan Piero Taruffi, ki je včeraj prispel v Florido.

Glede na izjave, ki sta jih dala Fangio in Moss po poskusnj vožnji z ameriškim avtom Corvette, v ameriških avtomobilskih krogih ne skrivajo upanja, da bosta oba pilota, ki veljata za najboljša na svetu, (ali pa vsaj eden od njiju) prispela na pristop k hiši Chevrolet.

Kljub zanimanju, ki ga kaže ameriški tisk za nov dirkalni avto Corvette, pa prevladuje mnenje, da je velik favorit dirke hiša Maserati z mogočnim osemcilindrskim vozilom 4500 in z vozačema Fangiom in Mossom. Upanja Amerikancev so grajena na dvojici Taruffi - Fitch, ki bosta vozila Corvette, najnovejši produkt inženirja ruskega porekla Zora Duntova. Corvette SS ima cilindrazo 4368 in je opremljen s posebnimi zavorami, za katere je Moss izjavil, da so presenetljive.

* * *

LONDON, 22. — Stirling Moss in Tony Brooks se bosta udeležila dirke za veliko nagrado Siracuse, ki bo 7 aprila. To je sporočil neki predstavnik angleške avtomobilske hiše Vanwall, ki je oba pilota angažirala za prihodnjo sezono. Moss in Brooks bosta odpotovala na Sicilijo prihodnji teden.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

KINO ŠKEDENJ
predvaja danes 23. t. m. ob 18. uri barvni film:
«ATILA»
Igra SOFIA LOREN

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes 23. t. m. ob 19.30 uri barvni film:
«Cesarske vijolice»
Igrajo: Luis Mariano, Carmen Sevilla in Simone Valere

Kino na Opčinah
predvaja danes 23. t. m. z začetkom ob 18. uri CINEMASCOPE barvni film:
«Zeleni ogenj»
(«Fuoco verde»)
Igrajo: STEWART GRANGER in GRACE KELLY
Film je imel velik uspeh. Oglejte si ga, ne bo vam žal!

GUY DE MAUPASSANT

Krvna osveta

Vdova Paola Saverinija je stanovala sama s svojim sinom v borni koči na strmih pečinah Bonifacia na Korziki. Mesto je zgrajeno na previsnih pečinah, ki se strmo spuščajo v morje. S te strani se je videlo preko morske ožine, ki jo od vsen strani obdajajo ostri grebeni in kleči, prav do Sardinije. Ob vznožju mesta se vije veriga skal, podobnih velikanskemu koridorju. Tu je tudi tesno pristanišče, ki vodi do prvih hiš po dolgem ovinku med dvema strmima stenama. V tem pristanišču so pristajale majhne ribiške barke, italijanske in sardske. Od tu je vozil tudi star parnik potnike v Ajaccio.

Na belih skalah so se blešćale še bolj bele hišice, podobne gnezdom divjih ptic. Zdele so se prilepljene na skale in so gospodovale nad tem grozotnim prelivom, kamor se ni upala nobena ladja. Veter se je brez prestanka zaganjal v skale, jih grizel in drobil. Divjal je skozi morsko ožino ter pustošil obe obrežji.

Perjanice blede pene, ki se je obešala na črne, izjedene konice skal, molečih iz valov, so se zdele kot zastave, plapolajoče na vodni gladini.

Hiša vdove Saverini je bila prilepljena prav na skalo in njena tri okna so se odpirala prav na to brezupno in divje obzorje.

Vdova je živela tu sama s svojim sinom Antonom in psico Bistro, veliko, suho živaljo ovčarske pasme, z dolgo, grobo dlako. Psico je jemal Anton s seboj, kadar je hodil na lov.

Nekega večera je bil pri nekem prepiru Antonio Saverini izdajalsko umorjen. Njegov morilec, Nikolaj Ravelotti, je še isto noč zbežal na Sardinijo.

Ko so mimoidoči prinesli materi mrtvo sinovo truplo, stara žena ni potočila nobene solze. Zaprla se je v kočo, dolgo časa nepremično strmela vanj. Nato je položila svojo zgrbančeno roko na njegovo truplo in prisegla vendetto — krvno osveto! Nikomur ni dovolila, da bi čul z njo pri mrtvecu. Ostala je sama s psico, ki je žalostno tulila.

Žival je neprestano zavijala, z glavo, obrnjeno proti svojemu gospodarju, rep pa je stiskala med noge. Žival se ni ganila, mati pa se je sedaj vrgla na truplo in jokala tiho in bridko. Nato je zopet gledala sina.

Mladi mož je ležal na hrbtu, oblečen v suknjič iz grobega domačega platna. Suknjič je bil na prsih preluknjan in raztrgan. Ležal je mirno, kot bi spal. Toda — vsepovsod je bila kri! Na srajci, ki so jo raztrgali za prvo pomoč, na telovniku, na hlačah, na obrazu in na rokah. Kepice strjene krvi so se mu lepile po bradi in po laseh.

Stara mati je začela govoriti in ob zvoku njenega glasu je psica utihnila.

— Sinko moj, ubogi moj otrok! Maščevan boš! Spi, spi, — — maščevan boš! Ali slišiš? Maščevan! Mati ti to obljublja in sam veš, da je vedno držala besedo!

Počasi se je sklonila in pritisnila svoje mrzle ustnice na še bolj mrzle ustnice mrtvega sina.

Tedaj je Bistra začela ječati. Zavijala je, tožila in njeno tuljenje se je zlilo v strašno, neskončno, srce trgajočo tožbo.

Žena in žival sta ostali pri mrliču do jutra.

Drugi dan so pokopali Antona Saverinija in brž pozabili nanj...

* * *

Anton ni imel ne bratov ne bližnjih sorodnikov. Nikogar ni bilo, ki bi lahko izvršil krvno osveto. Samo stara mati je neprestano mislila nanjo. Od jutra do večera preko morske ožine na drugo stran, kjer se je nekaj belilo v daljavi. Bila je to majhna vasica na sardski strani, imenovana Longosardo. Tja so se zatekali korziški banditi, kadar so jim bili biriči preveč za petami. Vsi so se skrivali v tej vasici, ki je ležala ravno nasproti obalam njihove domovine. Tam so čakali na ugodno priložnost, da bi se lahko spet vrnili v rodne gore.

Mati je vedela, da se je v to vas zatekel Nikolaj Ravolatti. Dan za dnem je posedala pri oknu, strmela tja preko in kovala načrte. Samo, kako naj to stori, sama, stara in bolna? Toda obljubila je, prisegla je ob mrtvem truplu svojega sina. Ni mogla pozabiti, ni smela čakati! Kaj naj stori? Ponoči ni mogla spati, nikjer ni več našla miru! Zagrizeno je vrtala in premišljevala. Psica ob njenih nogah je dremala, včasih je dvignila glavo in zatulila v daljavo.

Ker ni bilo več njenega gospodarja, je često tulila na tak način, kot bi ga klicala in njena pasja duša je zvesto čuvala spomin nanj, spomin, ki ga nič ne more izbrisati!

Neke noči pa, ko je Bistra zopet začela zavijati, se je materi posvetilo! Skovala je načrt, grozen in okruten ter premišljevala do jutra. Ko se je začelo svitati, je vstala in se odpravila v cerkev. Tam se je vrgla na tla pred bogom, molila in prosila, naj ji pomaga, naj jo podpira, naj da temu staremu telesu moči, da bo lahko maščevala sina!

Nato se je vrnila. Na dvorišču je imela star, preluknjan sod, ki je stal pod kapom, da se je vanj stekala voda. Obrnila ga je, izpraznila in ga obtežila s kamni ter koli. Nato je priklenila Bistro k sodovi odprtini in šla v hišo.

Sedaj je brez miru hodila po sobi gor in dol ter neprestano gledala proti sardski obali. Tam, tam čez je prebival on, morilec njenega sina.

Psica je tulila ves dan in vso noč. Vdova ji je zjutraj prinesla latvico vode in nič drugega, ne jube ne kruha! Tako je minil še en dan. Bistra je ležala vsa izčrpana. Drugi dan so se ji svetile oči, dlaka se ji je ježila, le vlekla je obupano za verigo. Starka ji še vedno ni prinesla hrane. Žival je podivjala in hripavo lajala. Tako je minila še ena noč.

Ob zori tretjega dne je odšla Saverinijeva mati k sosedom in jih prosila za dva otepa slame. Doma je privlekla iz skrinje stare cunje, ki jih je nosil še njen mož, in jih nabasala s slamo. Tako je nastala slamnata lutka, ki jo je starka obesila za kol pred Bistrinim sodom. Nato je lutki naredila še glavo iz starih cunj.

Psica je začudeno ogledovala slamnatega moža in pri tem pozabila na lakoto. Starka pa je šla in kupila pri mesarju dolgo, črno jetrno klobaso. Ko se je vrnila, je zakurila na dvorišču blizu soda in cvrla nad ognjem klobaso.

Bistra je pobesnela od poželenja, sline so se ji cedile iz gobca in oči so ji nepremično strmele v raženj, kjer se je pekla klobasa. Duh po pečenem mestu je živali do blaznosti dražil nosnice in krčil želodec.

Mati pa je nato naredila iz klobase slamnatemu možu kravato in mu jo tesno pritrdila okoli vratu. Ko je bila gotova, je odvezala psico.

Z divjim skokom je žival planila slamnatemu možu za vrat, se mu naslonila na rame in začela trgati. Odtrgala je kos, padla na tla, se znova pognala, zasadila zobe v vrvi, odtrgala nekaj kosov, spet padla in krvoločno odskočila. Z nekaj ugrizi je odtrgala lutki glavo in razcefrala vrat.

Starka je stala nemo in nepremično ter z bliskajočimi se očmi spremljala vsako kretnjo pobesnele živali. Ko je bilo vse končano, je spet privezala psico, jo pustila dva dni stradati, nato pa spet začela z nenavadno vajo.

Tri mesece je navajala žival na te vrste borbe, na te vrste čudno pojedino.

Sedaj ni bilo treba psice več odvezati, sedaj ji je dala samo znamenje z roko.

Navadila jo je celo, da je skočila lutki za vrat in ji ga raztrgala, tudi če ta ni imela hrane skrite v grlu. Za plačilo pa je psica po opravljenem delu dobila veliko klobaso.

Kakor hitro je psica zagledala lutko, je vztrepetala in obrnila glavo k svoji gospodarici. Ta pa je zakričala s piskajočih glasom: — Daj ga! — in dvignila kazalec.

Ko se ji je zdelo, da je njena ura prišla, je odšla Saverinijeva mati neko nedeljo k spovedi in obhajilu. To je storila s pravo zamaknjenostjo. Doma se je nato preoblekla v moška oblačila. Kot star, ubog berač je šla k nekemu sardskemu ribiču, ki je prepeljal njo in psico na drugo stran preliva.

Starka je imela s seboj v vreči velik kos klobase. Bistra je stradala že dva dni. Od časa do časa ji je starka dala poduhati klobaso, in jo s tem še bolj razdražila.

Izkrcali sta se v Longosardu. Korzičanka se je šepaje odpravila v vas. Pri nekem peku je vprašala po Nikolaju Ravolattiju. Izvedela je, kje stanuje in da je spet mizar, kar je bil že poprej.

Prišla je do njegovega domovanja. Ravolatti je delal na drugem koncu delavnice.

Starka je vstopila in ga poklicala:

— Hej, Nikolaj!

Obrnil se je, ona pa je spustila nadenj psa in zavpila:

— Daj ga, daj ga! Požri! Požri!

Pobesnela, sestradana žival mu je skočila za vrat, Ravolatti je zagrabil psa in ga stisnil. Oba sta se zavalila po tleh. Čez nekaj sekund se je Nikolaj zvil in udaril z nogami po podu. Obležal je nepremično, psica pa mu je trgala in cefrala vrat na kose. — —

Dva soseda, ki sta sedela ta čas pred svojo hišo, sta se pozneje natanko spominjala, da sta videla priti iz delavnice starega beračа z velikim črnim psom, ki je jedel nekaj rjavega iz rok svojega gospodarja.

Starka pa se je še isti večer vrnila domov.

In to noč je prvič po dolgem času mirno zaspala.